

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ES VIDEKEN
 Egy évre ... 66 kor.
 Fél évre ... 33 kor.
 Egy negyed évre ... 18 kor.
 Egy hónapra ... 6 kor.

Nyitléri közlemények
 me pályapótlás szeriat

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 382
KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Résevény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 181

Arad. 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Csütörtök, december 13.

Mezitelen lábak.

A jótékonyágnak egy meghatóan kedves ünnepe volt ma Aradon. Az egyik filantropikus egyesület százhusz kis hadilárvát juttatott meleg ruhához és lábbelhez. Jól esett látnunk a gyermekek tiszta örömet s a jótékony szívek boldog érzéseit, de szemlélődéseink mögött, mint zordon intelem mered reánk a minden percen jelentkező morgó tél.

Tél és háború! Két könyörtelen ellenség s mindkettő ellen csak egy fegyvere van az emberiségnek: a szív! Az évek óta szenvedő, elgyötört szív. A háborút sem fogja megoldani a fegyverek mérkőzése, míg a szívek fagyos kérése fel nem enged, a tél zordonságát sem enyhítheti más, mint a mások nyomoruságát megértő szív jótékony-sága.

A ma kiosztott százhusz meleg ruha és cipőcske azonban nem végleges orvos-sága a százrétfü nyomornak, csak kezdetnek szabad ezt tekintenünk, mely után következnie kell a társadalom nagyarányu akciójának. A százhusz kis hadilárvá mellett a szegény gyermekeknek a százal nyüzszögnek a szemek előtt, kikre éhes szájjal vigyorog a fagyos tél s a korai elpusztulás réme. Láttak-e már önök mezitelen lábbal futkosni sárban és hóban apró gyermekeket? Hagyják csak el korá reggeli órákban fehér ágyuk hívogató melegét, a lessék meg a dologra, vagy iskolákba hajtott emberi palántákat, amint dideregve, a fagytól pirosra csipett lábacskaikkal futnak a könyörtelen reggeli fagyban... Sírnok kellene, ha ezt látnák önök gazdagok és még gazdagabbak! Vagy ha arra gondolunk, hogy vannak — szemérme-s szegények, akik nem jelentkeznek jótékony egyesületek ajtáin, akiket az egykori jobb sors még most is visszatart, hogy kérésre nyujtsák ki a kezüket. Ezeket fel kell keresniök azoknak, akiknek egy garassal többjük van, mint amennyire szükségük van, mert így rendelí ezt az emberi kötelességek elemi törvénye.

Azt mondják: sok a pénz, bőven telik mindenre. S csakugyan azt látjuk, jut mindenüvé: tele vannak a kávéházak, színházak, mozik, mulatóhelyek; jutni kell tehát ebből a sok pénzből a nyomor hajlékaiba is. A háboru előtt talán el lehetett nézni a társadalmi osztályok között levő óriási különbségeket, de a háboru negyedik évében nem szabad — ugy-e — megtörténni annak, hogy csillárok ragyogjanak tulfutott termekben és selyemruhás delnök sikolt-sának az élet játszi örömei felé, akkor, midőn a szomszéd utcákban nyomor sir ki az ablakokon a téli éjszakában. Nem szabad eltűnni az emberek szívének, hogy hívásos

vigságokban végnélkül hangozzék a kacagás, mikor apró emberek fagynak meg a fűtetlen szobákban, vagy szereznek a tudó-vész statisztikájának újabb számoszlopokat. Arad közönségét soha nem kellett jótékonyágra biztatni, mindig megtette a kötelességét. De most nehezebb a tél, mint volt hajdanán, több a gazdag is, de százszor több a szegény is, mint volt egykoron s a

kiegyenlítés mértékét meg kell találni azoknak, akiknek a szívük jó, csak a kezdeményezésre várnak. Ezeknek azt a tanácsot tudjuk adni, hogy forduljanak adományai-ka-lal a jótékony egyesületekhez, melyeknek nem az a céljuk most, hogy tartaléktökeket gyűjtsenek, hanem, hogy utolsó fillérüket is szétosszák s azt írják fel ajtóik fölé: Kétszer ad, aki gyorsan ad.

Ma megkezdődtek a béketárgyalások.

(Még nem eszerelnek le az orosz csapatok.)

Sajdi tudósítónk telefonjelentése.

Berlin. A pétervári táviratiügynökség a következő hivatalos jelentést közli: Trocki kijelentette az entente követéinek, hogy a béketárgyalások Oroszország és Németország, valamint a Monarchia, Törökország és Bulgária között egy hétre szünetelnek. Idejük van tehát a szövetségesek népeinek megtudni, hogy Oroszország tárgyalásokat folytat. Arra a kérdésre, hogy az ellenségnek mik a hadicéljai, az ellenséges küldöttek nem adtak határozott választ, hanem kijelentették, hogy feladatuk katonai természetű, hogy létre hozzák a fegyverszünetet, de nincs meghatalmazásuk a béke kérdésekre vonatkozólag. Az ellenséges küldöttek 28 napos fegyverszünetet ajánlottak a Keleti-tengertől a Fekete-tengerig terjedő vonalon és kijelentették, hogy kormányaik az orosz követelésekre vonatkozólag tájékoztatni fogják, az általános fegyverszünet kérdéseiről. Miután az orosz küldöttek elhatározták, hogy ily körülmények között aláírják a fegyverszünetre vonatkozó meg-egyezést, egy hétre beszüntették a harci tevékenységet, éppen úgy, mint a tárgyalásokat is. *A további béketárgyalások szerdán, 12-én kezdődnek* és ez időköz elegendő arra, hogy a szövetségeseknek alkalmat adjunk álláspontjuk leszögezésére, azaz igennel, vagy nemmel feleljenek. Ha nemmel felelnek jelentsék ki nyíltan, milyen célokért ontja Európa véréit innár négy év óta.

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jól értesült forrásból a következő közleményt kapta: A lapoknak az a Kopenhágából származó híre, amely az orosz csapatok leszereléséről szól, nem felel meg a tényeknek. A népbiztosok tanácsa elrendelte már régebben, néhány héttel ezelőtt a legidősebb három, vagy négy korosztály hazaküldését. Ennek az intézkedésnek további kiterjesztéséről azonban nincs tudomásunk. Az a hír, hogy Szerbasev tábornokot az összes orosz csapatok főparancsnokává nevezték volna ki, és megbízást kapott volna, hogy béketárgyalásokba bocsátkozzék, szintén nem nyert egyelőre megerősítést.

Bécs. A Wiener Allgemeine Zeitung az orosz leszerelésről szóló híre vonatkozó cáfolat kapcsán éles támadást intéz a Wolff-iroda ellen, amiért ilyen megtévesztő híreket terjeszt, amelyeknek jelentősége a mostani időpoutban kétszeres súlyu.

Rotterdam. A Dally Telegraph jelenti Pétervárról: A délkeleti vasutakon, amelyek a Don kerület felé vezetnek, nagy az izgalom. 80 waggonból álló külön vonaton katonákkal megrakva indultunk el Mochilevbe, amikor a bolsevikiek elfoglalták a főhadiszállást. A menekülők Tsarkov elé érkeztek, ahol nagy nyugtalanságot keltettek, főképen a katonák forradalmi bizottságának körében. A bolsevikiek megbízottat küldtek ki, hogy a csapatokkal tárgyaljon s egyszerű mind parancsot adtak arra, hogy a vasuti sineket tépjék fel. A csapatok azt mondták, hogy őket a főhadiszállásról Kaukázusba küldték. Az első összeütközés Demanovka mellett történt maximálisták és Kornilov 3000 embere között. Elmenekült tisztek Rosztovba érkeztek és elmondották, hogy Kornilov, miután katonái a szélrözsza minden irányában elmenekültek, embereivel lóháton elvágtaott.

Berlin. A Daily Mail jelenti Stockholmból: Romániából érkezett táviratok szerint a román király és az egész udvar a román főhadiszállás elhagyására tesz előkészületeket, vagy már talán el is hagyta a főhadiszállást. Az elutazásra lázas előkészületek történtek. Erős maximálista csoportok vonulnak Jassy irányában.

Berlin. Jassyból jelenti Kopenhágai lapoknak, hogy a román fronton a fegyverszünet hírére a katonák elhagyták lövészárkaikat. Mindenütt a leszerelés jelei tapasztalhatók, a katonabizottságok teljesen tehetetlenek. A front mögött igen sok erődítést ki kellett üríteni, mert nem volt katona, aki megmaradt volna a helyén.

Sándor Pál a közös bank mulasztásairól.

Sulyos kritika a valuta romlása miatt. — A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: A képviselőház mai ülését csekély érdeklődés közben kezdték meg. A kormány részéről Wekerle Sándor és Ugron Gábor volt jelen. A folyosón lévő kevés képviselő főképen Károlyiék incidensével foglalkozott, amely azonban nem lepett meg senkit, mert hiszen minduntalan számításba vettek, hogy a Károlyi-párt előbb-utóbb kénytelen lesz levonni álláspontja konzekvenciáját.

Szász Károly háromnegyed 4 órakor nyitja meg az ülést. Megilletődéssel jelenti, hogy Váradi Gyula képviselő elhunyt.

Azután harmadszori olvasásban elfogadják a kiegyezési provizóriumról szóló törvényjavaslatot, majd áttértek az

Osztrák-Magyar bank szabadalmának ideiglenes meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására, amelyet Bakonyi Samu előadó ismertetett és ajánlott elfogadásra.

Sándor Pál sürgeti az önálló bank felállítását. Szól a valutáról, melyet csak igen kevesen ismernek. Nálunk csak kevés embernek van fogalma arról, hogy tulajdonképpen mit ér a valuta, mennyit ér pénzünk. Semmi esetre sincsenek erről annyira tisztában, mint Németországban. Példakép felhoz egy esetet. Svájcban egy miniszteri tisztviselőnek nem akartak beváltani egy 1000 koronás osztrák-magyar bankjegyet. Az illető a bank igazgatójához fordult, aki a bankjegy osztrák oldalára mutatva azt mondta, hogy nagyon sok van belőle, s nagyon csekély az értéke. Erre a magyar kiküldött megmutatta a bankjegy magyar oldalát és megjegyezte, hogy ez az oldal jótáll a másikért. Erre kifizettek érték 400 frankot. Rámutat a németországi nagyvonalú gazdasági szervezkedésre, melyet maga a német császár vezetett, rámutat, hogy hogyan történt ez a szervezkedés Németországban és a többi nyugati országban. Mikor 1907. után a helyzet kezdett nyugtalanító lenni, a németek bölcs előrelátással felemelték állami bankjuk aranykészletét. Nálunk pedig a balkán háboru után, mikor előrelátható volt a veszedelem, 20 százalékkal apasztottuk aranykészletünket. A balkán háboru alatt az osztrák-magyar bank sok millió aranyra kapott ajánlatot, de nem vett. Oroszország be tudta szerezni nagy arany fedezetét, csak mi nem. Az volt a jelszó, majd

segít az Isten és Németország!

Pedig már két évvel a háboru előtt figyelmeztették Ausztriát, Magyarországot, hogy az osztrák-magyar bank háboru esetén nem tud megfelelni kötelezettségeinek, — Németországnak is kötelessége lett volna megsegíteni valutánkat, hogy ne kellett volna a meghódított Szerbia és Románia pénzéért ársziót fizetnünk. Erre még presszióval is rá kellett volna szorítani Németországot. Az osztrák-magyar bank készületlensége miatt kellett a mozgósításkor a moratóriumot behozni. A banknak nemcsak bankjegye, de még papírja sem volt, ez még a legutolsó balkán államhoz is méltatlan. Rámutat több mulasztásra, amelyet a közös bank követett el. A valuta védelmére 1916. végéig mit sem tettek. A szerb dinár egy korona 25 fillért ér, holott nincs fedezet. Rámutat arra, hogy a németek rideg önzése folytán a lei magasabb értékű a mi pénzünkénél. Elszomorodott szívvel látja ezt, mert a német ridegség következtében kel-

lett annyi vért áldozni, hogy kisebbek legyünk, mint amilyenek voltunk. További hibájul rója fel a banknak, hogy az arannyal való üzérkedést nem tudta megakadályozni és bírálja a bank angol mintájú szervezetét. Indítványt tesz egy szakértőbizottság összehívására annak a megvizsgálására

minos-e itt az önálló bank és az önálló vámterület ideje.

Nézete szerint a közös bank híveiből a háboru tapasztalatai folytán az önálló bank hívei lettek. Annál inkább, mert a jegybank főrésztvényesei bebizonyíthatóan csehek.

Tisza István gróf megvédi Sándor Pállal szemben a jegybankot, amelynek volt arany fedezete, de fontos okokból átengedte az államnak. Védi a deviza központot is, az aprópénzt a kisemberek rejtették el, ezért kellett a papír. A szerb és román pénz azért értékesebb a miénkénél, mert mi voltunk a vásárlók és ők az eladók.

Wekerle Sándor miniszterelnök esodálkodik Sándor Pálnak, akinek beszédéhez hasonlóan csak Ausztriában mondták. Igazat ad Tiszának, mikor a közösbankot és deviza politikánkat védi. Az aranykészlet felhasználására hadicélokra volt szükség. Jóság és hitelképesség szempontjából bankunk elsőrangú. Az aranyüzérkedés ellen mindent megtettek, értékeink esnek, mert kivinni nem tudunk, bevitelünk azonban óriási. Igaz, hogy a háboru elején megszorítottuk a kiviteli engedélyeket, most azonban a hadügyminiszternek erre való befolyását korlátoztuk. Most nem időszerű az önálló bankról vitázni. Kéri a javaslat elfogadását.

Ezt a Ház általánosságban el is fogadta.

A részletes tárgyalásnál Sándor Pál kifejti, hogy inkább Németországgal kötne bankszövetséget, mint Ausztriával. Hogy a közös bank milyen rossz, azt valutánk leromlása mutatja.

Köztünk és Ausztria közt a gyűlölet csak akkor fog megszűnni, ha gazdaságilag különválnak.

Tisza István gróf polemizál az előző szónokkal. Megengedi, hogy a gazdasági közösség folytán történhetik visszáság, de ezt tulbeesülik. Ő és Teleszky a valuta érdekében fokozni akarták kivitelünket, de szemben találtak magukat a közvéleménnyel. Unnepélyesen tiltakozik Sándor Pál azon kijelentése ellen, hogy mi tudtuk volna, hogy ez a háboru ki fog törni. Ezt a háborut annak a bizonyossága idézte elő, hogy a szerb kormány bűnös volt a trónörökös pár elleni merényletben, s amikor ezért megtorláshoz akartunk nyulni, az entente ezt ürügyül használta fel a háborura.

Teleszky János méltánytalanoknak tartja Sándor Pál vádjait. A moratórium egyike volt a legjobb háborus intézkedéseknek. Koncedálja, hogy a háboru elején a bank és külügyminiszter között nem volt meg a kellő kapcsolat, így a mozgósítás elrendelését is csak akkor tudta meg a bank, amikor mások. Ez volt az oka a hirtelen fellépett aprópénz hiánynak.

Wekerle Sándor hangoztatja Sándorral szemben, hogy a jegybank az egész világon a legjobb hírnévnek örvendő és magyar kormány ennél nem játsza a statisztika szerepét.

A javaslatot azután részletekben is elfogadják.

A Ház a külkereskedelmi szerződésekre tért át.

Polónyi Géza megnyugtatókat vár, hogy a külkereskedelmi szerződések nem a közös vámterület alapján köttetnek meg, vagy legalább nem úgy, hogy azok a közös vámterület 20 éves fennmaradását vonják maguk után. Mi a kormányt a választójog és a katolikus autonómia megalkotásában támogatjuk ugyan, minden más kérdésben azonban csupán bizalmat előlegezünk. Serényi miniszter és államtitkárja nem szenvedtek velünk abban a harcban, amelyet mi 20 évig vívtunk. Sőt ellenünk harcoltak. Mi ettől eltekintünk de biztosítékok akarunk arra nézve, hogy gazdasági önállóságunkat nem fogják 20 évre lekötölni.

Serényi Béla gróf kereskedelmi miniszter: Ez a javaslat a meglévő állapotokat egy évvel meghosszabbítja, a kötetendő megállapodások nem fognak eléje vágni a törvényhozás elhatározásának, ha Magyarország, Ausztria és egy harmadik fél között egyöntetű megállapodás nem jönne létre, Magyarország mint külön-szerződő fél léphet fel. Kéri a javaslat elfogadását.

Polónyi Géza felszólalása után a javaslatot elfogadják.

Azután elfogadják vita nélkül a korona érték megállapításáról és a korona 6r választásáról szóló törvényjavaslatot, s a lap biztositék kiegészítési határidő meghosszabbításáról szóló javaslatokat.

A holnapi ülés napirendjének megállapítása után a áttértek az interpellációkra.

Fényes László a hadisegélyek ügyében interpellál. Szomorú színekkel festi a szegény nép nyomorát, amelynek szüksége van a hadisegélyek felemelésére.

Wekerle Sándor tiltakozik Fényesnek vele szemben használt hangja ellen.

Fényes talzásba megy, s úgy tünteti fel, mintha nálunk éhen halnának az emberek.

A törvény hatályba lépett, az utalások a napokban megkezdődnek. Az eddigi elmaradásnak technikai oka volt, Mindent el fog követni, hogy a kiutalás gyorsan történjék. De határidő nem szabhat meg. A hadi özvegyek férjük elesete után 6 hónapig kapják a hadisegélyt, azután pedig a törvényes katonai nyugdíjat. Ezt a Hadisegélyző Hivatal a legsürgősebben fogja elintézni.

Fényes viszonzválasza után, a Ház tudomásul vette a miniszterelnök válaszáat. Ezzel az ülés véget ért.

Helyi harcok a Brenta és Piave közt.

Budapest, december 12. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér: Fegyver nyugvás.

Olasz harctér: A Brenta és a Piave között helyi harcokban sikereket értünk el. *Vezérkar tönöke.*

Berlin, december 12. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Olasz harctér: A Brenta és a Piave között egyes szakaszokon helyi harcok fejlődtek ki, amelyekben foglyokat ejtettünk. — *Ludendorff. (Miniszterelnökség sajtóosztalya.)*

Harkányi Frigyes báró komornyikja.

(A nő-imitátor detektív. — Leleplezett bécsi kiub.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Néhány nappal ezelőtt történt, hogy a budapesti rendőrség előtt megjelent Harkányi Frigyes báró főrend és panaszt tett.

Bécsbe kell utaznom a delegáció ülésére, — mondotta a magyar országos bizottság korelnöke — és éppen azt a diszmenetemet nem találom sehol, amelyben Öfelsége előtt akartam megjelenni a trónbeszéd meghallgatására. A báró eme nagyértékű ruhadarabjának eltűnése és annak kézrekerítése rendkívül érdekes rendőri események láncolatát tárta fel, amelyek úgy hangzanak, mint egy modern társadalmi regény. Ezek a furcsa dolgok, melyek a mente keresése közben lepleződtek le, úgy a magyar, mint az osztrák főváros rendőrségének adtak sok dolgot és ismét bebizonyították, hogy a budapesti rendőrségnek két kiváló talentumú detektívje, Bialoszkurszky Géza lovag és Püspöky Sándor ismét olyan bravuros nyomozást hajtottak végre, amelyre nemcsak ők, de az egész testület büszke lehet.

Harkányi báró már régóta észrevette, hogy európai hírt régiséggyűjteményéből a legszebb dolgok időközönként eltűntek. A szakkörök megdöbbenéssel értesültek például arról, hogy olyan Altwien-csészék és herendi, meissenai porcellán, valamint bronz tárgyak veszttek el a gyűjteményből, amelyek a kultúra szempontjából is veszteséget jelentenek és nemcsak a bárónak okoztak nagy anyagi károsodást. A tolvaj azonban nemcsak a műkincseket szerette, hanem úgy látszik az ezüst iránt is volt érdeke, mert nehéz gyertyatartókat emelt el. A rendőrség feltűnés nélkül nyomozott, mert abból a feltételestől indult ki, hogy az ellopott értékek olyan helyre jutottak, ahol azoknak becsét ismerték, jól őrizték és nem egykönnyen válik árulójukká az új gazdájuk. A sikertelen munka hónapokon át folyt olyan irányban, amely eredményre nem vezetett.

Az öreg főúr, aki nagy szeretettel csüngött gyűjteményének minden egyes darabján, panaszkodva beszélte el az őt ért kalamitásokat intímabb barátainak, köztük Lederer lovag nagyiparosnak és gyártulajdonosnak, aki néhány héttel ezelőtt hozzá vacsorára volt hivatalos. Beszélgetés közben sok minderről esett szó. A lovag maga is panaszkodni kezdett és elmondotta öreg barátjának, hogy nincs megbízható szolgaszemélyzete, egyik a másikat váltja fel nála és emiatt valóságos keserűség fogja el.

— Látod, kegyelmes uram, — mondotta a lovag — egy olyan komornyikot keresek, mint a ki a vacsorát szolgálja fel nekünk, de ma, amikor minden épkézláb ember a fronton van, nem tudok ilyet kapni. Az öreg kegyelmes, aki rendkívül jó szívvvel viseltetik barátai iránt, minden gondolkodás nélkül így felelt:

— Ambár nagyon hozzászóltam ehhez az emberhez, de ha szolgálatot tehetek neked, szívesen átengedem a fiut. Igen megbízható, hűséges, tisztességes ember. Lederer lovag halálán köszönte meg a báró jóakarátát és minthogy a komornyik is belement a helycserébe, rövidesen Csókán,

Lederer lovag kastélyában foglalta el új állását.

Néhány nappal később történt, hogy a báró a delegacionális ülészsakra készült és utasítást adott személyzetének, hogy cobolyprémes mentéjét, mely rendkívül értékes drága műreinek, csomagolják be. A ruhatárban keresni kezdték a mentét, nagy megdöbbenéssel állapították meg, hogy az sehol sincs, sőt onnan más öltönydarabok is hiányoznak. A báró, mint az Aradi Közlöny megírta, a főkapitányságra ment, ahol elpanaszolta az őt ért újabb nagy veszteséget és kérte, hogy kerítsék meg a mentét gyorsan, mert már nincs is annyi ideje, hogy ezt a diszruhát pótolni tudja mással a trónbeszéd órájáig. Krecsányi Kálmán főkapitány-helyettes, detektív főnök Bialoszkurszky és Püspöky detektíveket bízta meg a tolvaj és a mente kézrekerítésével.

A detektívek helyszíni szemle után nyomban azt a gyanújukat fejezték ki a báró előtt, hogy a tolvaj senki más nem lehet, mint a Csókára került komornyik. Ez ellen a kegyelmes ur a leghatározottabban tiltakozott, mert inasát feltétlen becsületes embernek ismerte. Ez a nyomozókat nem nyugtatta meg és ezért úgy határoztak, hogy elutaznak Csókára és a komornyikot feltétlenül kihallgatják. A nagy emberismerettel és tapasztalattal bíró detektívek megjelenve a Lederer kastélyban, maguk elé hívták az inast és első impressziójuk az volt, hogy egy *abnormális idegzetű emberrel állnak szemben*, akit ennek a betegségének megfelelő gondolkörbe tartozó eljárással lehet valómásra birni.

Püspöky detektív elsőrendű nőimitátor,

akit, ha női parókát tesz a fejére és női kosztümöt ölt magára és elváltoztatott hangon beszél, mindenki, aki így látja először, feltétlenül distingvált urinőnek tart. Arcvonásainak finom lágysága és nőiessége már sokszor juttatta őt abba a helyzetbe, hogy ennek segítségével igen komoly bűnösöket szólaltasson meg és ezt a bécsi rendőrség is tudja, ahol mint minden nagyvárosban, a bűnösök egy igen tekintélyes része a homoseksuálisok sorából kerül ki. Püspöky rögtön észrevette, — mint említettük — a komornyik beteg hajlamait és mielőtt az még megtudhatta volna, hogy detektívekkel van dolga, egy distingvált urinőt látott maga előtt, akinek rövidesen beismerte, hogy ő volt Harkányi bárónak házi szarkája, aki a drága műkincseket és a cobolyprémes mentét ellopta és valamennyi tárgyat Bécsben egy iránta meleg vonzalmakkal viseltető férfinál, a Central-szálloda egyik pincéré-nél rejtette el.

A detektívek a kapott nyomon elindulva, rögtön Bécsbe utaztak és sikerült is a pincért lakásán meglepniök, ahol a női tolette cikkeknek valóságos kincsesbányájára akadtak. Teméntelen selyemharisnya, legfinomabb női fehérnemű, csipkehalmik, értékes drága kosztümök és sálak halmaza jutott a kezükbe. A vallatóra fogott fiatal ember ilegmatikusan elmondotta, hogy ige-

nis neki intim viszonya van a báró volt komornyikjával, aki vonzalmának azzal adott kifejezést, hogy rendkívül nagy értékű műkincseket ajándékozott neki, amelyeket ő értékesített, hogy női tolette cikket vásárolhasson, mert ő, mint urinő szokott megjelenni a randevukon.

A bécsi rendőrség is tudomást szerzett a budapesti detektívek érdekes munkájáról és a bünygyi osztály vezetője örülve az ő bécsi tartózkodásuknak, Püspöky detektív nőimitatori képességeit fel akarta használni arra, hogy a bécsi homoseksuálisok világában körültekinthessen. A rendőrség kezére került szállodai pincér el is vitte Püspökyt egy „bálba”, amely — mint a detektív az Aradi Közlöny tudósítójának elmondotta — egy pompás fényes teremben zajlott le. Frakkba öltözött érdemrendes urak, előkelő dámáknak felöltözött fiatal emberek keringöztek ott és a régi lovagkorra emlékeztető grandezzával bókoltak egymásnak.

— Pálmák alatt el-elcsattant egy csók, — beszélte Püspöky — és néha-néha női hanghoz hasonló sikoltás tört elő.

A bécsi rendőrség, mint kitűnt, igen jó fogást csinált Püspöky segítségével és a klubbot, melynek tagjai sorában igen sok ismert és jóhangzású nevű bécsi kapacitás foglalt helyet, nyomban feloszlatta. A szállodai pincért a bécsi rendőrség, Lederer lovag komornyikját pedig a detektívek vették gondozásukba.

Minden a tanács javaslatai szerint.

(A város esendes közgyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város törvényhatósági bizottsága Barabás Béla dr. főispán elnöke alatt ma délután tartotta december hónapi rendes közgyűlését. Napirend előtt a főispán bemutatta Wekerle Sándor miniszterelnök táviratát, amelyben megköszönte a törvényhatóság üdvözlését s amelyet az Aradi Közlöny már leközölt. Meleg szavakkal parentálta el a főispán Fabry Sándor dr.-t, akinek emléket a közgyűlés jegyzőkönyvében örökíti meg.

Végül jelentést tett a főispán a vértanuk emlékművének kérdéséről. A törvényhatóság tudvalevőleg bizottságot küldött ki amely eljárta az akkori kormánytól és arra kérte, hogy az emlékmű költségeit vegye fel a költségvetésbe. Érdekesnek az ügynek előzményei. Még 1911-ben, amikor az emlékműre kiírták a pályázatot, a város felírt a képviselőházhoz, hogy országos bizottságot küldjön ki. A képviselőház egy évig hevertette a felírtat, majd kiadta a miniszterelnöknek, aki azt 1913-ban irattárba helyezte és azóta is ott hever. A főispán most érintkezésbe lépett Wekerle Sándor miniszterelnökkel, akivel abban állapodott meg, hogy az összes iratok visszakerülnek a városhoz további intézkedések végett. Az intenció most az, hogy a vértanuk emlékezete és a világháború hőseinek vitézsége kerüljön kapcsolatba és jusson kifejezésre az emlékművön. Arra kérte a közgyűlést, bizza meg őt, hogy az iratok leküldését a miniszterelnöknek megígértesse.

A közgyűlés a jelentést tudomásul vette.

Egyhangy lelkesséssel mondta ki a közgyűlés, hogy március 15-ének, mint nemzeti ünnepnapnak törvénybe iktatása végett felír a képviselőházhoz.

Ezután a választásokra került a sor, amelyről lapunk más helyén számolunk be.

Éljenzéssel járult hozzá a közgyűlés a tanácsnak ahhoz a javaslatához, hogy a város irjon fel a képviselőházhoz a csehek által Magyarország területi épsége ellen intézett támadások visszautasítására.

Sorra került ezután a gázgyárnak ismeretes beadványa, amelyet a közgyűlés a tanács javaslata alapján levett a napirendről. Hecht Adolf dr. azt kérte, hogy a város szakértői vizsgálják meg, vajjon a gázgyár megadja-e a rendes nyomást, mert közegészségügyi szempontból szükség van a rendes gázszolgáltatásra. Mülek Lajos dr. azt hangoztatta, hogy a gázgyár igazgatóságában ellenséges államok alattvalói foglalnak helyet, akikkel szemben a városnak joga van úgy eljárni, mint ahogy eljárt a vízmű társaság ellen. Szükségesnek tartja, hogy a város szakemberei a szerződés teljes szigorával járjon el a gázgyárral szemben.

Harsogó éljenzés fogadta a tanácsnak azt a javaslatát, hogy a város üdvözölje Apponyi Albert gróf kultuszminisztert, amiért a román tanítóképzőket és szemináriumokat megrendszabályozta.

— Eljen Apponyi! hangzott a kiáltás s ezzel a főispán kimondta a határozatot, hogy a közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát.

Egyhangyul kimondta a törvényhatóság, hogy 900 személy részére felállítja a közös étkezdét, amelyben bárki 2 koronáért kaphat tápláló, jó ételeket.

Tárgyalta a közgyűlés az eddigi öt hadikölcsön konvertálásának kérdését és elfogadta az Ipar és Népbank ajánlatát, amely szerint a pénzügyi tranzakciók 1918. december végéig 4½% kamat felszámítása mellett, azon túl pedig 5% kamat felszámítása mellett konvertálja az eddigi öt hadikölcsönt. Ebből a pénzügyi tranzakcióból a városnak több, mint tizenháromezer korona haszna lesz. Szóba került a VII. hadikölcsön jegyzésének kérdése is s a közgyűlés tiz aradi pénzügyintézetől fogja kérni a lombard-kölcsönt. Tudomásul vette a törvényhatóság, hogy az Ipar és Népbank visszavonta a jegyzésre vonatkozó ajánlatát s bár ebből a városra kétezer korona kár háramlik, nem kívánta kártérítésre kötelezni az Ipar és Népbankot, mert a konverzió révén az Ipar és Népbank kedvező ajánlata következtében 13 ezer koronánál több jövedelemhez jut a város. Adler Andor hozzájárult a kérdésnek ehhez a megoldásához, csupán azt szögezte le, hogy tévesek azok az elterjedt hírek, mintha a város az Ipar és Népbank ajánlatának visszavonása révén 30 ezer koronával károsodnék, holott a károsodás csak kétezer korona, ami elenyészlik a konverzió révén előálló nyereség mellett.

Végül szóba került a díjnokok fizetés-emelésének kérése. A tanácsnak az volt a javaslata, hogy a fél éve szolgáló díjnokok napi 4 koronát, a két éve szolgálók 5 koronát és az 5 éve szolgálók napi hat koronát kapjanak, a családi pótlék ügyében pedig ne történjen döntés. Sogár Jenő dr. azt ki-

vánta, hogy a város teljesítse a díjnokok kérését és rámutatott arra, hogy a díjnokokat vagyoni viszonyaik felől polgári becsület-szó mellett bírták vallomásra. Ez az eljárás nem egyeztethető össze a törvénnyel. Kertész Miksa dr. szintén helytelenítette a személyi adatoknak ilyen beszerzését és kijelentette, hogy amikor a tisztviselők fizetését rendezték, akkor nem kutatták, hogy van-e vagyona vagy más jövedelme a tisztviselőnek.

Zubor Andor tanácsos. Varjassy Lajos polgármester és a főispán felvilágosították a közgyűlést, hogy a díjnokok a városi fizetésen kívül még államsegélyt is kapnak. E felvilágosítások után a közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát és ezzel a tanácskozás véget ért.

MŰVÉSZET.

Fényes üzlet a színház.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Berlinből jelentik: Rendkívül érdekes világot vet egy színházi folyóirathoz Epstein dr. a német színházak jövedelmeire. Mindenekelőtt megállapítja, hogy jelenleg nincsen olyan színház Németsországban, aki hitelre szorulna, mert ezidőszerezt átlagban legalább 100000 márkát keres mindegyik évente. Ha van is olyan vidéki színház, mely ezt az összeget nem éri el, mások azonban ezzel szemben több száz-ezer márkás nyereségről beszélhetnek.

A jegyárúsok üzlete is úgy telvirágzott, mint még soha, s van olyan, amely naponta megkeresi a 100 márkát. A legfényesebb üzlet azonban azok a vállalkozók kötötték, akik egyes színházak előadásait egyszerűen bérbe vették. Van olyan cég, aki több százezer márká forgalmat bonyolít le évente. Az igazgatók igen jól megtalálják a maguk számítását emellett, mert ha a pénztárnál adnak a jegyeket, akkor sem volna nagyobb a bevételük, ezenkívül pedig a konjunktúra változásaival sem kell számolniuk, mert hosszú időre biztosítva van a lényes bevétel. Egy operettszínház egy havi előadásait százezer márkáért adta bérbe. Míg más színházak egész szezont bérbeadásával biztosították nyereségüket a legtekélyesebb módon. Epstein doktor azt hiszi, hogy a békekötés után nagy változás lesz ezen a téren is, mert a tánc és a más mulatások ismét jogaikba fognak lépni.

* Színházi műsor. Csütörtök: Hamlet. Péntek: Hamlet. Szombat: Délután: A nagymama. Este: Leányvásár.

* Aradi művészek tárlata. Hónapok szorgalmas munkáját gyűjörte ma össze az Aradi írók és művészek szabad társulása a Weitzer János-utcai polgári fiúiskola dísztermében. hogy azokból megrendezze vasárnap délelőtt 11 órakor megnyíló karácsonyi tárlatát. A zsűri ma délután már ki is válogatta a kiállítandó műveket. Minthogy csak a szabdtársulás tagjai, vagyis hivatásos piktorok és szobrászok állíthatnak ki műveket, reményünk van arra, hogy a kiállítás valóban művészi értékű lesz.

* A Kölcsey-Egyesület és a Filharmonia választmányának együttes ülése nem csütörtökön, hanem hétfőn délután 5 órakor lesz a két egyesület hivatalos helyiségében. (Kulturpalota északi oldal, bejárat a Marospart felől.)

* A színházi iroda hírei. „A szerep” Bródy Sándor szenzációs újdonsága, melynek nem ártott meg a fővárosi betiltás és így az átdolgozás sem, hogy a monarchia területéről orosz földre plántálták a cselekményét. Bródy

Sándor az évad hőse, ő vezet és uralkodik ma az egész vonalon. Iró fantáziáját eddig is minden darabjában egy női típus megrajzolása izgatta. Bródy Sándor legifjabb hősnőjének Petrov Annának az a tragikuma, hogy lelkének feltörekvése, akaratának bilincsekkel való kiszabadítása, mellett sem tudja magáról lezázni a nyárspolgári morál békyóit, elveket, melyekkel született, melyek beléje nevelődtek, t. i. hogy anyagi helyzetének javítása, családja megsegítése céljából lesz szeretővé, de mégis azzal a titkos, nem is egyedül önmaga, de mások előtt is bevallott elhatározással, hogy ebből az illegitim viszonyból a törvényes is hites feleség, podesztáljára kerüljön. Bródy nemcsak a szónak nagymestere hanem éles szemű megfigyelő is, aki épp oly gondot fordít darabjának mellékalkajára, mint hősére. A szerető vezető főszereplői: Harsányi M., Kiefer L., Blidár V. Bánházi, Benkóné, Várnai, Kertész, Delli, Forgács, R. Tóth stb. A szerető bemutatója a jövő hét hétfőre van tervezve sorozatos előadásokban.

Indiszkreció a Károlyi-pártban

(Elárult titkos értekezlet.)

(Telefon.) Budapestről telefonálta tudósítónk: A Károlyi-párt körében nagy nyugtalan-ságot keltett Cernin Ottokár gróf külügyminiszternek az a beszéde, melyet a delegáció külügyi albizottságában tartott, és amelyben kilátásba helyezte, hogy a mi katonáink esetleg a nyugati frontra mennek, s amelyben jelezte, hogy amennyiben Olaszország a háborút önfejlően folytatja, később csak rosszabb békét kaphat.

Károlyi Mihály gróf és pártja Cernin beszédét úgy értelmezték, mintha a külügyminiszternek az annexió és kárpótlás nélküli béke tekintetében elfoglalt álláspontja megváltozott volna. Pártértekezletet hívtak össze, amelyben Károlyi gróf előadta, hogy a választójogi blokk megalakulásakor három feladatra kapott megbízást: 1. A választójog megvalósítására, 2. az annexió és kárpótlás nélküli tisztességes békére, 3. a külügy és hadügy demokratizálására.

Már most — mondotta Károlyi — ha a külügyminiszter ujabban annexiós békeelőzettel áll elő, akkor ezzel nemcsak megnehezíti az orosz különbéke és esetleg az általános meg-egyezőes béke mielőbbi létrehozását, hanem az annexiós béke egy esetleges újabb háború csírát hordja magában, ami szemben áll a választójogi blokk feladataival.

Erre való tekintettel azt a kérdést vetették fel a pártértekezleten, hogy nem volna-e helyén való, ha a Károlyi-párt akár a képviselőházban, akár a delegációban határozati javaslatban tiltakoznék a külügyminiszter újabb álláspontja ellen s abban az esetben, ha a Károlyi-párt javaslatát leszavazná, vagy pedig a párt aggályai tekintetében megfelelő magyarázatot és biztosítékot nem kapna, akkor tagjai Batthyány Tivadar gróf népjóléti miniszter és Beck Lajos államtitkár kilépnek a kormányból, a párt pedig megszűnnék a Wekerle kormányt támogatni. Az értekezleten jelen voltak csaknem valamennyien hozzájárultak Károlyi előadásához s addig amíg a javaslat megtétele aktuálisvá válik, az értekezleten történetekre vonatkozólag indiszkreciót fogadtak.

Ez történt vasárnap. Hétfőn pedig Wekerle már tudomást szerzett a Károlyi-párt készülő javaslatáról és Károlyi Mihály legnagyobb meglepetésére már több más párthoz tartozó politikus is tárgyalgatta a Károlyi-párt kebelében történeteket, sőt akadtak olyanok is, akik örömmel látták volna a Károlyi-pártnak a kor-

mányból való kiszorítását. Tárgyalások indultak meg, amelyeknek eredményeképp a Károlyipárt garanciát kapott, hogy az a nyugtalanság, amelyet Czernin gróf beszéde a párt kebelében keltett, nem indokolt, mert Czernin gróf külügyminiszter változatlanul fenntartja azt az álláspontját, amelyet az annexiómentes és kárpótítás nélküli béke ügyében Budapesten vallott. A monarchia az oroszokkal folyó tárgyalásokon is ezeket a vezérelveket fogja érvényesíteni. Károlyi gróf és társai erre való tekintettel elállottak a határozati javaslat benyújtásától.

EGYESÜLET.

Százhuszonkét hadi árva.

(A legszebb ünnep.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi gyermekfelruházó egyesület, mely a jótékonykodás kérdését mindenkor a legpraktikusabban oldja meg gyönyörű ünnepséget rendezett a városházán. Felkutatva, összegyűjtötte Arad valamennyi hadiárváját, hogy megvendégelje s ellássa őket cipővel és meleg ruhával.

Már két órákor apró lábacska küszködtek a városháza széles lépcsőjével. Szomorú k. hadsereg. Mindenik gyermek mellett egy gyászruhás, kisirt szemű anya. Amint vezették és támogatták egymást az apátlan gyermekek s a gondtól megörnyedt édes anyák: e kegyetlen háboru legélesebb kérdőjelei voltak.

Bent a teremben ezalatt szorgos kezek rendezgettek mindent. Százhuszonkét kis ruha s ugyanannyi pár cipőcske terhének örvendtek az asztalok. Mindenik cipőcskéből egy-egy piros alma kandikált ki, mint egy örvendő pu-fók gyermekarc. *Uchritz* Amadé Emilné grófné az egylet. védnőnköje, *Schör* Gitta elnök, *Probst* Böske. titkár és *Reicher* Erzszi gondnok buzgólkodtak, rendezgettek, de velük együtt a szép és jólelkű asszonyok és leányok: *Steiner* Istvánné, *Persa* Tóni, *Singer* Vilma és mások.

Megelevenedett mese volt, midőn megnyiták a szárnyas ajtókat s az apró emberek bejöttek a fényes terembe. Kis arcon az öröm színe terült el, de két ragyogó szemükben megjelent a könny. Náluk talán az öröm könye, de a kik nézték őket, azok szemében mérhetetlen szomorúság könyei gyászoltak. Százhuszonkét kis árva... Mennyi van még ebben az országban s jut-e mindenkinek meleg ruha s jó cipő?

Aztán *Schör* Gitta kezdett beszélni az apró emberekhez. Minden szaván egy melegen érző leányszív boldog hite ömlött el, hogy boldogságot áraszt ez az érzés adta meg az alaphangját annak a formás kis beszédnek, melyet *Uchritz* Amadé Emilné grófné mondott a kicsinyeknek: — Kis emberek, mondotta a grófné, ti nem is tudjátok, mily közel hozott bennünket ez a rettenetes háboru. Ha ezt nem is tudjátok, legalább éreztétek ma át. Majd *Barabás* Béla főispán mondott el egy mesét közvetlen megható hangon az apátlan kis hadseregnek: — Egy öreg bácsi mond most nektek szép történetet a jó angyalokról, akik nem hagyják el az olyan kis embereket, mint ti vagytok... De az öreg bácsi sem feledkezett meg rólatok ime — mindeniteknek ad mos irkára, tollra egy fényes ezüst koronát.

Aztán megkezdődött a ruhák, cipők kiosztása. Az volt ám csak a nagy öröm. Hogy támogatták egymásnak a kis árvák a kapott

szép dolgokat, almákat, édes süteményeket!... Le lehet-e ezt irni?

Az aradi gyermekfelruházó egyesület évkönyvébe ismét bejegyezhet egy pirosbetűs ünnepet...

Háborus uszítónak mondják Tiszát.

Cseh szemtelenkedés az osztrák delegációban.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécsből jelentik: Az osztrák delegáció hadügyi albizottságának mai ülésén *Stöger-Steiner* hadügyminiszter rámutat arra, hogy expozéjának a népfelkelő és tartalékos tisztekre vonatkozó részét a lapok félreértették. Ennélfogva újból hangoztatja azokat a kiváló erkölcsi kvalitásokat és komoly kötelességérzetet, amelyet derék vitéz és áldozatkész népfelkelő és tartalékos tisztjeink az egész háboru alatt tanúsítottak. Részletes kimutatást ad ezen tisztek kitüntetéseiről.

Zachradnik dr. panaszkodik cseh katonákkal való rossz bánásmód miatt. Javasolja a 70-ig terjedő évfolyamok elbocsátását és a 42 évnél idősebb családientartók áthelyezését.

Korosecz tiltakozik az ellen, hogy a magyarok többet tettek a háboruban, mint az osztrákok, ami különben kötelességük lett volna, mert ő közöttük vannak a háborus uszítók s azok között is a legnagyobb *Tisza* István gróf. Kétségbe kell vonni a magyarok különös teljesítményeit a fronton. Jellemző, hogy ha a magyar kormány nyomására a főparancsnokság különösen dicsőreleg kiemelte őket, ezt a dicsőreleget a legközelebbi napokban csúfá tették. Így történt ez a 10-ik Isonzó csatában és minap a Piavenál, ahol azt közölték, a magyarok tüntették ki magukat, holott azok horvátok voltak. Amit azonban a magyar katonák fosztogatásban és rablásban osztrák állampolgárokkal szemben elkövettek, arról még részletes adatokat fog előterjeszteni. A főparancsnokság is kénytelen volt a lengyel és ukrainai parasztokat Galiciában védelmébe venni a magyarok ellenében. Hasonlóan kellett tünni a délvédeli lakosságnak is. Azután felvilágosítást kér a hadügyminisztertől a fegyverszünetről s felveti a kérdést, nem lehetne-e módját találni, hogy a Palesztinában levő hadseregeket megkérjék a szent helyek kímélésére.

Stöger-Steiner bizalmas közléseket tesz a fegyverszünet megkötéséről. Jeruzsálemet illetően kijelenti, hogy most már kívül esik a közvetlen harci területen. Kifogásolta *Korosecz* bírálatát a hadseregről és egyes tisztekről. A hadvezetőség egyetért a tulkapások elítélésében, de pontos adatokat követel. Tiltakozik a szónok általánosításai ellen és büszkén és felemelt fővel utasítja vissza azt a meg-nem érdemelt sértést. Ausztria és Magyarország személyi teljesítményeire a miniszter a legközelebbi ülésük egyikén fog visszatérni. A tárgyalást azután holnapra halasztják.

OLVASSA NAPONTA

az „Aradi Közlöny“ apróhirdetésait. Hétköznap 50—60, vasárnap és ünnepnap 100—120 különféle apróhirdetés található az „Aradi Közlöny“-ben.

Csend a flandriai fronton.

Berlin, december 12. Nagyfőhadiszállás jelenti.

Nyugati harctér. A harci tevékenység mérsékelt határok között maradt. November havában az ellenséges légi haderők a német arcvonalokon 22 kötött léggömböt és 205 repülőgépet vesztek. Megállapítottuk, hogy ezek közül 85 vonalaink mögött, a többi az ellenséges állásokon túl zuhant le. Mi 60 repülőgépet és 2 kötött léggömböt veszítettünk harcban.

Keleti harctér. Nincs újság.
Macedon arcvonal. Nem volt nagyobb harci tevékenység. **Indendorff.**

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órákor.

Hadüzenet — Kaledinnek.

Berlin. Genfből táviratozzák: Pétervári jelentések szerint a bolsevik kormány *Kaledin* tábornoknak hadat üzent.

Stockholm. Pétervári jelentés szerint a bolsevik kormány tisztában van azzal, hogy az intelligencia közreműködése nélkül nem tudja huzamosabb ideig a vezetést megtartani. Már történtek lépések az intelligencia megnyerésére, de ezek az akciók eddig nem jártak eredménnyel. *Maxim* Gorkij lapja foglalkozik a bolsevik-kormány mai helyzetével és azt írja a lap, hogy a leghelyesebb volna a radikális szocialistákat megnyerni, amivel a bolsevik-kormány egyensúlyát a jövőben is biztosítani lehetne.

Genf. A francia katolikus kongregáltak *Nanette* bíbornok elnöklete mellett gyűlést tartottak, melyen többek közt megjelent *Poincaré* köztársasági elnök felesége is. A gyűlésen elhatározták, hogy a stockholmi, illetve a szovjet által indított békét elutasítják és addig küzdenek, míg sikerül egy valódi, katonai békét elérni.

Bécs. Czernin egészségi állapota annyira javult, hogy a delegáció külügyi bizottságának legközelebbi ülését folyó hó 19-ére kitűzték.

Berlin. A Wolff ügynökség esti jelentése: A harctereken nincs újság.

Lissabon. Havas ügynökség jelentése: Az új kormány megalakult. Elnök, külügyminiszter és hadügyminiszter *Sidonia* Páez, volt portugál, berlini nagykövet lett.

Amsterdam. A Times pekingi levelezője jelenti, hogy a maximalisták mozgalma egyre jobban terjed és már eljutott *Karbinig*. Oroszország és Japán között tárgyalások folynak, hogy ebben a kérdésben állást foglaljanak.

Koronatanács. Budapestről telefonálja tudósítónk: *Wekerle* Sándor miniszterelnök holnap délután Bécsbe utazik. Ugyancsak Bécsbe mennek *Hadik* és *Mezőssy* miniszterek is. Időközben a király visszaérkezik a délnyugati frontról és pénteken koronatanács lesz, melyen fontos közéleti ügyeket fognak letárgyalni.

HIREK.

„Lenin — német ügynök.“

(Angol lapok rágalmai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Amsterdamból jelentik: Az angol sajtó célul tűzte ki, hogy az orosz kormányt, de különösen annak fejét Lenint, azzal teszi népszerűtlenné, hogy szemenszedett rágalmakat szór ellene és jobb tudása ellenére a legképtelenebb és legvadabb meséket tárja olvasói elé, csak hogy diszkreditálhassa az angol háborus politikára többé ki nem védhető csapást mért orosz államférfiakat.

Az angol sajtó abból a régi közmondásból indul ki, hogy „Valami mindig ragad“ és kétségtelen az is, hogy ezt a piszkos hadjáratot a hivatalos körök beleegyezésével indították meg. Az angol lapok, hogy kihasználják a folyton erősödő antiszemita áramlatot, amely már jó ideje érezhetővé vált Angliában, most arra a hülyeségre építenek, hogy eltántoríthatják az orosz népet Leninek mellől, ha minduntalan rámutatnak a zsidó származására. A Daily Mail állandóan Lenin-céderblum-ról ír és valóságosan tobzódik az olyan cikkek közreadásában, amelyeket a kisenewi pogromhősök sem mertek volna lenyomatni.

Szivós kitartással terjesztik az angol lapok azt a fantasztikus mesét, hogy az „igaz“ Lenin már évekkkel ezelőtt meghalt Svájcban, aki most az ő nevében Oroszországban, mint hazatérő katonát követő gazember (i) grasszál, nem más, mint egy német ügynök, akit Kühnman egy lepecsételt vasuti kocsiban hamis deklarációval, amely szerint a kupéban egy tekintélyes forradalmár utazik, becsempészett Oroszországba. Csak széles orosz körök könnyenhivésege törheti, hogy Berlin emez eszköze bepiszkítsa a Lenin nevet.

Az ember nem tudja, ha ezt a bődületes hülyeséget olvassa, min csodálkozzék jobban: a papiros, vagy az angol nép türelmén, amely ezt a papirost vásárolja és olvassa és — hiszi.

— **Conrad báró kitüntetés.** Bécsből jelentik: A király hűtendorfi Conrad tábornaghoz legfelsőbb kéziratot intézett, amelyben az asiatói fensikön aratott szép győzelemért újlag legfelsőbb dicső elismerésben részesítette.

— **Hász Antal halála.** Csanád és Arad vármegye előkelő körei őszinte részvétellel értesültek arról, hogy Hász Antal, nagybányai nagybirtokos, élete ötvennyolcadik évében hosszúságos szenvedés után elhunyt. Csanád vármegye gazdasági, politikai és társadalmi életében igen áldásos szerepet játszó férfit előkelő gondolkodása, nemes és tiszta jelleme és a közjóért mindig tettekre kész akarata következtében nagy tisztelet vette körül, mert egész életén át mindenütt ott volt, ahol embertársaiért kellett dolgozni. Huszonöt évig állott az ág. ev. egyház-megye szolgálatában, mint annak felügyelője, husz évig vezette a csanádi gazdasági egyesületet és mint a régi, tiszta liberális politikai hitvallás hívének egyik vezetőjének ismerte el a vármegye társadalmát. Tisza István gróffhoz benső barátság is fűzte az elhunytat. A jótékonyság terén is munkával vette ki a részét, de különösen egyháza céljaira volt mindig bőkezű adakozó. Neje Kintzig Janka volt, akivel azonban csak két és fél évig élt boldog házasságot és ebből a frigyből született egyetlen fia, Hász Antal, aki két és fél évet töltött már a haretéren és most atyja súlyos betegsége miatt szabadságot. Halála a Kintzig, Csukay, Hász, Kovásznai, Madarász, Földes, Kayser, Kászonyi, Nikolits, Csapó stb. családokat borítja gyászal. Temetése december 13-án, délután két órakor lesz Nagybányán.

— **Uj rendőrkapitány.** Barabás Béla dr. főispán a mai közgyűlésen Weil Károly dr. rendőrfogalmazót, büntető rendőrbíró tiszteletbeli rendőrkapitányává nevezte ki. A főispán elmondta, hogy Weil dr. az ő kérésére vonta vissza a II. aljegyzői állásra benyújtott pályázatát s ezzel a tiszteletbeli címadoományozással akarta a törekvő, tehetséges rendőrbíró, aki különösen a háboru alatt rendkívül fontos ügykört tölt be, kitüntetni. A főispáni kinevezést a közgyűlés tudomásul vette.

— **Földosztó osztrák képviselő.** Bécsből jelentik: Az osztrák képviselőház költségvetési bizottságában Udrzal a képviselőház alelnöke agrárius képviselő bejelentette, hogy pártja nevében indítványt terjeszt elő, amelyben azt követeli, hogy Ausztriában a földet becsületesen felosszák. Utal Dánia példájára, ahol a föld felosztását már régen megtették s ez az országnak hasznára vált.

(Az ezres bankó két oldal.)

A háboru utolsó fázisaiban sokat hallottunk és olvastunk arról, hogy rossz a valutánk, hogy teljes mértékben bekövetkezett a disszanció és a semleges államok hatalmas bankjaiban nagyon gyanus szemmel nézik a szerieseket. Egy alkalommal hivatalos helyről is elhangzott a lesújtó vélemény: csökkent a pénzünk vásárló ereje. És mi éreztük a mérhetetlen nyomást, tudtuk, hogy vannak valahol vakmerő, csunya kezek, melyek elszántan dolgoznak ellenünk, melyek titokban messzire elnyulnak és hosszú, csontos, önző, szikkadt és száraz ujjakkal ördögi trillát játszik nyakunkon. Fájt és sajgott a fojtogatás; ordítani szerettünk volna, de az iromba, pokoli ujjak ott leselkedtek torkunkon és minden legkisebb hangra belemélyedtek husunkba. Olykor felhördültünk, a düttől kimeredtek homlokunkon az erek, szemünkben lángok lobogtak, toporzékoltunk, de a kezek nem engedtek fel. Tudtuk, hogy honnan jön a támadás, de nem mertünk szólni, míglen most Sándor Pál a képviselőházban rámutatott az osztrák-magyar bank munkájára, a minnek súlya ránk nehezedett, támadta a kitűnő főnököket a németeket is, akik szint-azonképp hozzájárultak elnyomatásunkhoz. Állítása támogatására felhozott egy példát: a svájci bankban nem akarták beváltani egy magyar miniszteri tisztviselő által bemutatott ezer koronást. A semleges bankok megnézték a bankjegyet osztrák oldalát és úgy nyilatkoztak, hogy sok van belőle, de nem ér semmit, mire a miniszteri tisztviselő megmutatta a pénz magyar oldalát és igen találóan megjegyezte: ez majd kisegíti és az ezer koronáért adtak négyszáz frankot. Semmi sem jellemzi jobban a mai helyzetet, mint ez a piciny epizód. Mi majd kisegítjük az osztrákokat, mi majd jótállunk, kezeskedünk mindenért. Eddig is mi adtunk, mi szenvedtünk, a mi fiaink véreztek és pusztultak, a mi buzánk, zsírunk, szalonnánk, borunk ment Ausztriába, de ezzel szemben bennünket rugdostak és rugdosnak meg. A magyar oldal gondoskodik arról, hogy az osztrák széries jó legyen, a magyar föld biztosítja a világot, a mi balek áldozatkészségünk fedez mindent. Ausztria háládatlansága végre is meggyőz bennünket arról, hogy a hánsági buza ne hozzájuk kerüljön, hanem a magyar ipar fejlesztését szolgálja.

— **Bizottságok kiegészítése.** A mai közgyűlés a polgármester előterjesztésére Sótai Györgyöt beválasztotta a Weitzer-alapítványi bizottságba. Ugyancsak ma töltötte be a törvényhatóság a Fábry Sándor dr. halálával megüresedett központi választmányi tagsági helyet. A központi választmányba Köpf János dr.-t választották. Tudomásul vette a közgyűlés, hogy a polgármester a jövedelem, hadinyereség és vagyonadó felszólamlási bizottságba Deutsch Andort és Hunyady Józsefet küldte ki.

— **A fővárosi napilapok áremelése.** Budapestről telefonálja tudósítónk: A fővárosi napilapok kiadói ma délután a papirközpont helyiségében ülést tartottak, amelyen kimondták, hogy a mérhetetlen papirdrágaság és az óriási mérvben megnövekedett munkabérek a napilapokat arra kényszerítik, hogy az előfizetési árakat mérsékelten emeljék. Ezért december 15-iktől kezdve a 12 oldalas napilapok előfizetési ára egy évre 52 korona, félévre 26 korona, negyedévre 13 korona lesz. Egyes példányok ára hétköznap 16 fillér, vasárnap 20 fillér. Ennek folytán természetesen emelni fogják előfizetési díjaikat a vidéki napilapok is.

— **Háboru ellenes a portugál forradalom.** A portugál forradalmat megbízható forrásból érkező hírek egészen más világításban tüntetik fel mint a Reuter és Havas Ügynökség táviratai. A nyugalom még egyáltalán nem állt helyre. Különböző városokban így Portóban és Averában is utcai harcok voltak. A forradalmi bizottság teljesen magára van hagyatva, a mozgalom fej nélkül folyik a csapatok fegyelme nagyon meglazult. Orosz mintára munkás és katonatanácsot akarnak szervezni. A forradalom egészen háboru ellenes jellegű, Lissabonban minden forgalom szünetel és olyan éhínség dúl, hogy a kormány kénytelen volt sebtében tömegkonyhákat felállítani.

— **Kitüntetés.** A király Lupsa Koriolán 33 gyalogezredbeli tartalékos hadnagyot a legfelsőbb dicső elismerésben részesítette.

— **Mennyit ér Elzász-Lotharingia?** Berlinből jelentik: Wolff Gyula tanár most megjelent könyvében tizenöt milliárdra becsüli Elzász-Lotharingia vagyoni értékét. Ennek az értéknek megszerzésére Franciaország az 1870. háboruban kérek 14 milliárdot ebben a világ háboruban már eddig 100 milliárd frankot áldozott.

— **Választások a városnál.** A város mai közgyűlésén töltötte be a törvényhatósági bizottság a megüresedett II. aljegyzői és közigazgatási fogalmazói állást. A közgyűlés aljegyzővé egyhangulag Hank Albert dr. rendőrfogalmazót választotta meg, fogalmazóvá pedig Vasváry Kálmán* napidijast, aki eddig szorgalmasan látta el a polgármesteri hivatalban a fogalmazói teendőket. Hank dr. megválasztásával megüresedett rendőrfogalmazói állásra ketten pályáztak: Rátky Béla rendőrségédítisz és Kristyóry István dr. Minthogy több bizottsági tag titkos szavazást kért, az elnöklő Barabás Béla dr. főispán elrendelte a szavazást. Összesen leadtak 83 szavazatot, ebből kapott Rátky 50, Kristyóry dr. 33 szavazatot s így a közgyűlés rendőrfogalmazóvá Rátky Bélát választotta meg.

— **Már megint elcsapják Sarrailt.** Kölnből jelentik: A Kölnische Zeitung jelenti a svájci határról: Párisi híradás szerint a kormány elhatározta, hogy Sarrail tábornokot elmozdítják a szalonikii expedíció fővezérlétől. Parlamenti körökben utódjául Rouen volt hadügyminisztert emlegetik.

— **Adományok.** A katonák karácsonyára Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalához újabban a következő adományok folytak be: Limbeck Győző 20, Horváth József 20, Aradi első takarékpénztár 100, Neuman testvérek aradi cég 200, Aradi közgazdasági bank 50, Ardi központi takarékpénztár 50, Sertéshizláló rt. 50 korona.

LEGUJABB.

Érkezett reggel 3 órakor.

Lenin békét köt az entente nélkül is.

Pétervár. A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti: A fegyverszünetre vonatkozó tárgyalásokra kiküldött bizottság ma éjjel elutazott és megállapodás szerint holnap délben fog találkozni a központi hatalmak küldöttével. A politikai pártok képviselőinek a népbiztosok tanácsának erre meghatalmazott képviselőin kívül a katonai szakértők a hadsereg és a flotta delegeátusai is tagjai a küldöttségnek. A népbiztosok tanácsa a szövetséges államoknak újból indítványozni fogja, hogy vegyenek részt a békétárgyalásokon. Ha a szövetségesek a javaslatra nem válaszolnának, az egész felelősség rájuk hárul. Az orosz küldöttség folytatni fogja a fegyverszünetre vonatkozó tárgyalásokat, amiben a munkások és parasztok győzelmes forradalmának erkölcsi ereje támogatja őket. A küldöttség el akarja hallgattatni az ágyukat és meg akarja némitani a puskákat úgy a fronton, mint a keleti és a Fekete-tengeren. E célból be fogja fejezni a fegyverszünet megkötésére irányuló tárgyalásokat. A küldöttség folytatni

fogja azt, amit megkezdett, hogy az ország és a nép meghatalmazott képviselői, akikre az egész világ munkásainak és katonáinak tekintete szegeződik, lelkiismeretük szerint végezzék be a rájuk bízott feladatot.

Pétervár. A népbiztosok által kiadott parancsnak megfelelően az alkotmányozó gyűlés megnyitása meg fog történni, mihelyt az ülés 400 tagja együtt lesz.

Kopenhága. A berlingske Tidende-nek jelentik Stockholmból: A bolsevik kormány új stockholmi követe, Borovszky kijelentette, hogy meggyőződése szerint az alkotmányozó országgyűlés támogatni fogja a bolsevik kormányt és hozzájárul Finnország és Lengyelország függetlenségéhez. Borovszky magától értetődően tartja, hogy az Alland-szigetek erődjeit meg kell fosztani ettől a jellegüktől és hogy Finnországra és e szigetek népére kell bízni, hogy maguk határozzanak jövő sorsukról.

Amsterdam. A Times jelenti Washingtonból: A japán követség megerősíti azt a tokiói híradást, hogy japán csapatok érkeztek Wladivosztokba és pedig a japánok műszaki csapatokat küldtek oly célból, hogy a kikötőt, mint a transz-szibériai vasút állomását a legközelebbi időre felhasználhassák.

— **Karácsonyi vásár.** Nagyban folynak az előkészületek arra a nagyszabású Karácsonyi vásárra, amelyet a Növédelmi Hivatal szombat délután rendez a felállítandó Napközi-Otthon javára. A vásár a Központi-szálló belkerületében lesz, amelyet a gondos nők valóságos tündérvilágba varázsoltak. A vásárt meglepetésszámba menő műsoros délután keretében rendezik, amelynek programját a rendezőség még nem közli. Csupán annyit sikerült eddig megtudnunk, hogy a műsoros délután kiúja *Dálnoki-Nagy Lajos* dr. nyilvános szereplése lesz. A kiváló poéta ez alkalommal, néhány legújabb pompás költeményét fogja felolvasni. Sok hölgy is fog szerepelni a műsoros délutánon. Nemcsak karácsonyi ajándékot lehet majd vásárolni a vásáron, hanem lesz ott tombola is és pompás, zamatos kávét is fognak felszolgálni. Vasárnap délelőtt folytatódik a vásár. Ekkor a katonazenekar fog hangversenyezni, a vendégek pedig villásregelire sört és formás virstlit kapnak. A Karácsonyi vásár iránt városszerte nagy az érdeklődés.

— **Nagy látványosság Bécsben.** Bécsből jelentik: Tegnap délutántól ma reggelig szüntelenül havazott. Nagy hótömegek borítják az utcákat és így a közúti és általában mindennemű forgalomban nagy fennakadás állott be.

— **Csehek az amerikai hadseregben.** Hágából jelentik: A Times jelentése szerint azokat az osztrák és magyar alattvalókat, akik hádköteles korban vannak, a katonai szolgálat alól felmentették, kivéve a csehek és lengyeleket, akik csaknem kivétel nélkül önként jelentkeztek szolgálatra az amerikai hadseregbe. A Daily Telegraph táviratot közöl, mely szerint Amerika anélkül, hogy a katonakötelezettség korá 21 évről leszállítaná, legalább nyolc millió főnyi hadsereget fog tudni felállítani.

— **Halálos szénegázmérgezés.** Az Orczy-utca 26. számú házban levő pékműhelyben ma reggel *Vörös Gyula* pékmester halva találta két segédjét: *Zitamszky Józsefet* és *Varjasi Károlyt*. A pékmester jelentést tett a rendőrségnek, ahonnan *Szcepkovszky Teofil* ügyeletes rendőrhadnagy és *Hecht Adolf* dr. tiszteletbeli főorvos kimentek a helyszínére. A főorvos megállapította, hogy szénegázmérgezés történt. A gáz a kályha csövén tódult ki, amely az éjszaka kiesett helyéről. A két holttestet az alsó temető halotasházába szállították. Az ügyet a rendőrség áttette a királyi ügyészséghez, amely megindítja a vizsgálatot, nem-e történt valaki részéről mulasztás.

— **Katonatisztek rendkívüli segélye.** Bécsből jelentik: *Stöger-Steiner* hadgyimnászter kiváló szociális érzékének már tanujelét adta a készletkéi pótlék felemelésével, valamint azzal a javaslatával, melyet a tisztí fizetések felemelése tárgyában a két kormányhoz juttatott. Most újabb rendkívüli segéllyel kíván a tiszték nehéz anyagi helyzetén javítani. Beavatott forráshól arról értesülünk, hogy a legközelebbi időben ruhasegély címér zászlósok 150, hadnagyok és főhadnagyok 200, századosok 300 és törzstisztek 300 koronát fognak kapni.

— **Instítóris Kálmán-utca.** *Nagy Sándor* dr. törvényhatósági bizottsági tag ma indítványt tett, hogy az Illés-utcát nevezzék el Instítóris Kálmán-utcának. Az indítványt a januári közgyűlés fogja tárgyalni.

— **Adományok.** A Növédelmi Hivatalba újabban a következő adományok érkeztek: „Hungária” textilevár 300 kor., Keppich Zsigmond 35, Justh Margit 20, özv. Vásárhelyi Lászlóné 10 kor., Limbeck Győző 10 kor., özv. Haszlinger Ferencné 5 kor., Thaisz Irma 5 kor., Lészay Sándorné 5 kor., Br. Bohus Lajosné bab és dió. A karácsonyi vásárra: özv. Rónay Lajosné 1 drb., Marzsó Istvánné 2 drb., ifj. Klein Mór 21 drb., Hoffmann Adolfné 4 drb., Boros Adolfné 1 drb., Scheibel Ernőné 16 drb., Dr. Csiky Ödönné 6 drb., Dr. Pálmay Lajosné 12 drb., özv. Jakabffy Zoltánné 2 drb., Walder Gyuláné 3 drb., Gyulányi Rezsőné 16 drb., Krémer Józsefné 2 drb., Weisz Márkus 1 drb., Grf. Bréda Viktorné 8 drb., Baross Kata 30 drb., Schlechta Gusztávné 2 drb., özv. Végh Aurélné 2 drb., Töpke Erichné 1 drb., özv. Temesváry Jakabné 4 drb., özv. Baross Ferencné 5 drb., özv. Andrányi Károlyné 9 drb., Rónay Dóra 1 drb., Kálmán Böske 8 drb., Tóth Ilus 14 drb., Baross Zsigáné 19 drb., Rényi Miklósné 3 drb., Szentőteri Antálné 7 drb., Vécsey Béláné 13 drb., Dániel Kamilla 4 drb. és 4 üveg bor. Egy fiatalember 1 drb., Nagy Rezsőné 4 drb., Nachtnébel Ödönné 5 drb., özv. Dr. Török Jánosné 3 drb., Dr. Török Árpádné (Világos) 2 drb., Weinberger János 6 drb., Barra Margit 8 drb. Mindezen nemesszivű adakozóknak hálás köszönetet mond a hivatal nevében Baross Boris ügyv. alelnök.

— **Gyógyszertár-vizsgálat.** *Tisch Mór* dr. városi tisztí főorvos és *Prohászka László* dr. tiszteletbeli főorvos ma tartották az aradi gyógyszerárakban a szokásos vizsgálatot. A tisztí főorvosok megállapították, hogy főként azokban a gyógyszerekben van nagy hiány, amelyeket Amerikából szállítottak.

— **Plechanov haldoklik.** Zürichből táviratozzák: Plechanovot, a nagytudományú szocialista író, Kerenszki hívét egy házkutatás alkalmával, melyet lakásán haptottak végre, olyan súlyosan bántalmazták, hogy most haldoklik.

— **Iskolai színet szénhlány miatt.** Az iparostanonciskola igazgatósága értesíti a tanonc-tartó mesereket és iparvállalatokat, hogy a polgármester a kir. tanfelügyelő hozzájárulásával fűtőanyag hiánya miatt 12881—1917. sz. a. kelt végzésével f. hó 12-től kezdve további intézkedésig az iparostanonciskolában a tanítást beszüntette.

— **Meghalt az utolsó Beethoven.** Bécsből jelenti tudósítónk: Az itteni helyőrségi kórházban tegnap halt meg a Beethoven név utolsó viselője. *Beethoven Károly Gyula*, a nagy zeneköltő fivérének unokája. 1870-ben született Münchenben. Újságíró volt és sok éven át mint német lapok tudósítója élt Londonban és később Párisban. A háború kitörésekor Franciaországban tartózkodott, onnan jött Ausztriába, ahol igen nagy szegénységben tudott csak megélni. Ambár hét nyelven beszélt, mégsem bírt álláshoz jutni, mert idegbaja miatt minden szellemi munkára képtelen volt. Végre arra határozta el magát, hogy önkéntesen jelentkezik katonának. Bedugták egy irodába, azonban itt sem vették hasznát, mert az agybaj tünetei egyre világosabban mutatkoztak. A múlt esztendőben meghalt az anyja, akit rendkívül gyöngéden szeretett és ez teljesen tönkretette idegzetét. Két évig szolgált a bécsi háziezredben, fertőző bajt kapott, amely tegnap megölte. Bajtársai nagyon szerették, sokat beszélt nekik világhírű családjáról és ezen az uton igen sok eddig ismeretlen Beethoven-adomát őriz most Bécsben a szájhagyomány.

— **Szerelmi dráma. Lembergől jelentik:** Tegnap délután az itteni *Sans Souci* hotelben egy fiatal hadnagy szállt meg egy elegáns hölgy társaságában. Nyomban a szobájukba vonultak, anélkül, hogy a bejelentőlapot kitöltötték volna. Néhány óra múlva a portás revolverdörrenésre lett figyelmes. Föltörték az ajtót és az ágyban súlyos sérüléssel találták a fiatal hölgyet, az ágy lábánál pedig holtan a hadnagyot. Megállapították, hogy az öngyilkos hadnagy *Halsky H. F.*, a hölgy pedig *Zollner Zsófia* egy hivatalnak felesége. Az asztalon egy kártya hevert, amelyen a fiatal asszony értesíti hozzátartozóit, hogy közös elhatározással válnak meg az élettől. *Halsky* hadnagy a következő sorokat írta: „Minden keresztényt arra kérünk, hogy ne boncoljanak és egymás mellé temessenek bennünket”.

— **Baleset.** *Kovács Sándor* nagyiratosi pásztorgyerek tegnap egy tehenet hajtott haza a legelőről. Az állat betévedt az ut mellett lévő malomba és *Kovács* utána ment. Ahogy a szerencsétlen gyerek a malom küszöbét átlépte, a tető beszakadt és a fiút maga alá temette.

— **H. Harmath Józsa szavalóiskolája.** *Hepesné Harmath Józsa*, az aradi színház kiváló művésznőjének vezetésével — mint arról egy ízben már hírt adtunk — szavalóiskola nyílik meg Aradon. A tanfolyamra december 15-től kezdődőleg lehet jelentkezni, illetőleg beiratkozni *H. Harmath Józsa* lakásán, *Deák Ferenc-utca 40., II. emelet*, naponta délután 3 és 4 óra között. A szavalóiskolában az előadás, illetve a tanítás január 1-én veszi kezdetét a *Hasszinger-utcai leányiskolában*.

— **A Hungária Aradi Pamutgyár Részvény társaság adományai:** Szurmay alapra 3000, Aradi Vöröskereszt Egyesületnek 1000, Aradváros szegényeinek karácsonyi ajándékképen 1000, Anya és Csecsemővédő Egyesületnek 500, Aradi Polgári Jótékony Nőegylet 300, Növédelmi Egyesület 300, Aradi Izraelita Nőegylet 300, Aradi Izraelita Nőegylet Népönkényhátnak 300, Aradi Újságírók Segítő Egyesülete 300, Vak katonáknak 200, A Polgármesteri Hivatalnak „Karácsony a harcstéren” címen 100 korona.

— **Működnek a besurranó tolvajok.** A rendőrséghez naponta érkeznek a feljelentések besurranó tolvajok garázdálkodásáról. Ma például a népkonyhából ellopták Schivartz Dezső sipkáját. Bohus Istvánné leánykájának kezéből a Beresényi-utcában a muffot lopták el. a Fée hier Kereszt étterem isaposától pedig 400 darab pezsgődugó loptak el, aminek az értéke 400 korona. A rendőrség keresi a tetteseket.

— **Képeskönyvek Kerpelnél.**

— **Énekpróba.** A Filharmónia nőikara csütörtökön d. u. 6 órakor, a férfiak pénteken este 8 órakor tart próbát.

— **Ellopott sonka.** Szomorúságra (bredt fel) ma reggel Szöllösy dr., a humoráról és bohém ségéről ismert népszerű aradi orvos. Egy úzkilós, sonkát őrzött szállóbeli lakásának ablakában s ez a drága kincs az elmúlt éjjel nyitálanul eltűnt csontostul-bőröstül. Valami ügyes tolvaj az éjszaka elemlelte a sonkát. Az orvos feljelentésére a rendőrség most keresi a gourmand-tolvajt.

— **Karácsonyfadiszkek Kerpelnél.**

A legújabb lakbérrendelet kapha-Pichler papírkerekedésében (Bohus-palota.)

— **Könyvtárakat,** festményeket és bélyeggyűjteményeket jó árban vesz Kerpel.

Deutsch Izidor detektiveket küldött Aradra.

Bialoszkurszky lovag és Püspöki nyomozása Radó Kálmán házassági ügyében.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Már azt hittük, hogy a Deutsch Jozefin és Radó Kálmán kalandos és változatos szerelmi regénye a napokban megkötött házassággal befejezést nyert. Már mindenki úgy tudta, hogy a régen húzódó, bonyolult ügy aktái a pápi áldással lezáródtak és a szigorúnak beállított milliómos papa nem fog semmiféle ellenvetést tenni. Tévedés történt: a romantikusnak tetsző história ma újabb fordulathoz ért. Megjelent ugyanis Aradon két országosan ismert fővárosi detektív: Bialoszkurszky Géza lovag és Püspöky Sándor, akiktől az Aradi Közlöny munkatársa megtudta, hogy a Deutsch Jozefin és Radó Kálmán közt létrejött házassági ügyben folytatnak nyomozást. Radókat, akik most élnek Aradon mézesheceket, felidéztek a rendőrségre. Green Nándor főkapitány elé, a hol a budapesti detektivek érdekes kérdéseket tettek úgy az asszonyhoz, mint a férjhez. Egész délelőtt folyt a kihallgatás, egész délelőtt tartott a komplikált história tárgyalása, amely a mai napon még nem ért véget, sőt kilátás van arra is, hogy a közeli jövőben újabb szenzációs részletek kerülnek napvilágra. A minden momentumában érdekes eseményről itt közlünk kimerítő tudósítást.

(Az aradi levelek.)

Néhány héttel ezelőtt megirtuk, hogy Deutsch Izidor, Deutsch Jozefin édesatyja Budapestről husz expressz levelet küldött Aradra itteni tekintélyes férfiakhoz, akik Radó Kálmánról elismerték, hogy korrekt ember, rendes foglalkozással bír és feleségét el tudja tartani. A levelek közül egy kezeink közé is jutott, amit mi annak idején teljes szövegében közöltünk is. Most azonban kitudódott, hogy Deutsch Izidor nem husz, csupán négy levelet küldött Aradra, még pedig a következő urakhoz: Neuman Dániel báróhoz, Nemess Zsigmond dr. országgyűlési képviselőhöz, Parecz Béla dr. ügyvédi kamarai elnökhöz és Walder Gyula bankigazgatóhoz. Deutsch Izidor többek közt arra kérte a négy urat, hogy akik Radó Kálmánról erkölcsi bizonyítványt állítottak ki, legyenek szivesek Budapestre fáradni és győződjenek meg személyesen arról a tárgyilagos és megbízható forrásból eredő információk iratról, amelyben Radó Kálmánról meg van írva, hogy miért nem akarja vejének.

(Lesújtó információk.)

Deutsch Izidor fővárosi milliómos ugyanis azt mondja, hogy nem azért vonakodott leányát feleségül adni Radó Kálmánhoz, mert Radó szegény ember. Ellenkezőleg: az öreg ur, aki maga is nagy utat tett még, míg oda ért, ahol ma van, aki igazi self made man úgy gondolkodott, hogy lehetőleg egyszerű, becsületes és kifogástalan emberhez menjen feleségül Jozefin leánya, nem pedig gazdag megbízhatatlan valakihez. Radó Kálmán ellen komoly kifogásai voltak az öreg urnak, aki megtudta, hogy Radó gyógyíthatatlan vesebajban szenved. Már pedig egy apának nem lehet célja, hogy leányát beteg emberhez adja feleségül. De még ennél is döntőbb körülményként ragaszkodott Deutsch Izidor a Radó Kálmán legközelebbi rokonaitól kapott információkhoz. Az erőszakoskodó völegényről egyik aradi rokona: Lusztig Andor adott lesújtóan szomorú bi-

zonyítványt, melyben óva inti az apát, nehogy Radóhoz adja feleségül Jozefint. Ezenkívül Radó néneje, a Svájcban lakó Lusztig Adél nyilatkozta Radóról, hogy moráliter beszámíthatatlan. Ezek után érthető volt, hogy miért nem akarja semmiféle körülmények között Deutsch Izidor leányát Radó Kálmán malomhivatalnokhoz feleségül adni.

(A detektivek szerepe.)

Jelentettük pár nappal ezelőtt, hogy Radó Kálmán és Deutsch Jozefin minden ellenvetés dacára Bécsben házasságot kötöttek és Aradra érkeztek. Mikor Deutsch Izidor megtudta, hogy leánya ismét megszökött a Budapesti penzióból és Radóval megesküdt, azonnal a rendőrségre ment és jelentést tett az esetről, ahol a gyanújának adott kifejezést, hogy a házassági levél nem valódi. Az államrendőrség részéről Bialoszkurszky Géza lovag és Püspöky Sándor detektivek jöttek ma Aradra, hogy megállapítsák: hiteles-e tényleg a Bécsben megkötött házassági levél? A detektivek megjelenése Aradon érthető feltűnést keltett. A kávéházakban és éttermekben hamarosan híre futott, hogy a hadseregszállítási pörökből és más országos érdekességű bűnügyekből ismert detektivek vannak itt. Találgatták jövetelük okát, mindenki tippelt, hogy kit fognak letartóztatni, vagy milyen ügyben fognak nyomozni, de arra senki sem gondolt, hogy a milliómos leány és a malomhivatalnok nemrég megkötött házassága körül támadtak rendőri bajok.

(A főispán előtt.)

Bialoszkurszky és Püspöky detektivek ma reggel jelentkeztek Green Nándor rendőrfőkapitány előtt, akinek előzetesen, Barabás Béla főispántól tudomása volt arról, hogy a házassági ügyben megkeresés fog érkezni. A főispán ugyanakkor megkére a főkapitányt, ha Budapestről detektivek fognak jönni, utasítsa azokat hozzá.

Barabás Béla érdekes körülmények között került a szerephez. Radó Kálmán mivel érezte, hogy a leány apja esetleg lépéseket fog tenni, felment Barabás főispánhoz és átadta neki a bécsi izraelita tábort pap által aláírt házassági levelet és arra kérte a főispánt, hogy lenne szives Deutsch Izidornak levelet írni, hogy adja a házassághoz atyai áldását. A főispán a kérésnek eleget is tett és a levelet Jozefin atyjának megírta.

A detektivek érkezéséről Green főkapitány jelentést tett Barabás főispánnak, aki magához kérette a detektiveket. A főispán felmutatta Bialoszkurszky és Püspöky előtt azt a házassági levelet, melyet egy bécsi katonai tábort pap állított ki Radó Kálmán és Deutsch Jozefin házasságáról. A detektivek kétségbe vonták a házassági levél valóságát, mire a főispán úgy nyilatkozott, hogy a hitelesség megállapítása nem a rendőrség, hanem a minisztérium dolga. Ezzel a detektivek — miután meggyőződtek arról, hogy valamilyen — valódi-e, nem-e, az kétséges — házassági levél létezik, visszamentek Green főkapitányhoz, ahol más irányban hallgatják ki Deutsch Jozefint.

(Mese a nyakláncról.)

Deutsch Izidor magánúrnak tudomására ju-

tott, hogy leánya nyakáról feltűnt egy százezer koronát érő igazgyöngy lánc. Ezért a budapesti rendőrségen ismeretlen tettesek ellen feljelentést tett. Az ügyet Bialoszkurszky és Püspöky detektiveknek osztották ki, akik az ügyben ma Green főkapitány jelenlétében kihallgatták Deutsch Jozefint és Radó Kálmánt.

Deutsch Jozefin eleinte hallani sem akart az ékszerről. Ugy tett, mintha semmire sem emlékezne.

— Miéle százezer koronás nyakláncról beszélnek az urak? — mondotta a fiatal asszony. Én nem emlékszem arra, hogy nekem ilyen értékes nyakláncom lett volna. Ez tévedés.

— Kérem, tessék csak jobban visszaemlékezni — mondotta Bialoszkurszky — hátha eszébe jut, hogy mégis volt igaz gyöngyből való nyaklánc.

— Édesatyja nem tett volna jelentést — vágott közbe Püspöky — ha nem volna igaz.

Hosszabb faggatás után Deutsch Jozefin kezdett emlékezni.

— Igen, igen, volt egy nyakláncom, de az nem volt igazi s akkor, midőn először mentem Bécsbe, eladtam. Pénzünk nem volt és így a láncot kellett folyamodnunk.

— Mennyiért adták el a láncot? — kérdezték a detektivek.

— Háromszáz koronát kaptam érte — válaszolt Deutsch Jozefin.

— Ha a lánc hamis volt, hogy sikerült érte 300 koronát kapnia. Hiszen ha hieklagyöngy, akkor is minimum 1000 koronát ér.

— Ilyen kicsinységre nem néztem, szükségem volt pénzre, eladtam.

A detektivek mára a kihallgatást befejezték és utasításért a budapesti árvaszékhöz, illetve illetékes hatóságukhoz fordultak s míg a válasz meg nem érkezik, addig Aradon maradnak.

A város parlamentjéből.

A városi tanácsnak talán még sohasem volt olyan jó napja, mint a mai. Minden előterjesztését vita nélkül fogadtak el, amely előzékenység abban leli a magyarázatát, hogy Nagy Sándor nem volt jelen a közgyűlésen. De nyugodtan mehetett el akárhová, helyettese a vezérszónoki állásban: Mülek Lajos, ha kifogásolni valója nem is akad, annál többet helyeseltetett.

— Helyes! — mondotta, midőn a főispán az ülést megnyitotta.

— Helyes! kiáltotta, midőn Barabás a vértanúk kultuszát a világháború hőseinek emlékeztetével kapcsolta össze. De egy kissé élesen desedett, midőn Wekerle születésnapjára üdvözlőtérőlt volt szó.

— Ezzel a Wekerlével soha sincs tisztában az ember, mondotta Vizer Lajosnak. Nem teljesen megbízható... Most valamit megígért Barabásnak; ez aggaszt engem; inkább ne igért volna semmit, akkor talán...

Zubor Andor szemrehányóan tekint a beszélgetőkre: Ejnye-ejnye, hát már a főispánt se hallgatiák figyelemmel. Aztán rakosgatni kezdi az aktáit...

— Itt ma baj lesz, sutlogja Radó, Zima Tibornak, Zubor előtt van a legtöbb akta. Ez bizonyosan valami új adó...

De Zima megnyugtattja az új virilist: — Ez csak szemfényvesztés. A Zubor kabalája, aki fiatal tanácsos lettére úgy növeli a tekintélyét, hogy aktatortnyot rak állandóan maga elé. Hadd higgyék, hogy csak dolgozik.

Most felvillan a főispán szeme, emelkedettebb lesz a hangja: Komárom vármegye, Jókai hazája kéri, hogy március 15-ikét örök nemzeti emléknap gyanánt törvénybe iktassák.

— Éljen, kiáltja Priegl, éljen Kristyóri.

— Csend, várjál, még nem tartunk ott, esendesítik a szomszédjai.

— Azt hittem már választanak. Halljuk, hangosabban, nem hallom az Angel hangját.

— Ne zugjatok, esendesen... Nő de most már csak választanak.

— Az ám! Már mennek is a szavazatszedő bizottságok. A kis teremben a központi választmány tagjaira szavaznak, a nagy teremben városi hivatalnokokra.

A felfüggesztett ülés zsibong és társalog. A pártáryalatok összebb tömörülnek.

— A munkapártiak többen vannak, kesergi Vizer. Halljuk az eredményt.

— Az ülést megnyitom, szól Barabás s főispáni jogomnál fogva kinevezem Weil Károly dr.-t tiszteletbeli rendőrkapitánynak.

— Szegény Rátki! suttogta Wadowszky, pedig rá szavaztam.

— Hiszen Rátki nem bukott meg, világosította fel Zádor.

— De hiszen Weil...?

— Az is előbb lépett a lajtorján, Rátki is ugrott egyet.

— Mennyi rendőr! mennyi rendőr!

— Még több is van. Hank Albert...

— Az is rendőr lett?

— Ejnye, de tájékozatlan. Az csak volt...

— És most mi lett?

— Mi lett? Mi lett? Mit kérdezzet? Azt igazán nem is tudom. Mindjárt megkérdezem Reisingertől.

— A központi választmány tagjává Rátki...

— Ide is Rátkit...?

— Dehogyni Rátki egy szavazatot kapott, ellenben Kopf János dr. 53-at.

— Hallatlan, hogy ez a Rátki milyen népszerű.

— Mert egy szavazatot kapott?

— Dehogyni, mert a városháza összes gépiró kisasszonyai érte drukkoltak a karzaton. Nézzel!

— A lányokat? Hol?

— Dehogyni. Angelt! Mennyire dühöng: a csehekkel beszél.

— Mi van a csehekkel?

— A gázgyárral csehül állunk. Mit mond Műlek?

— Igen uraim, én mondom, én Műlek Lajos, hogy a gázgyár az entente szolgálatában áll. A tanács adjon nyomatékot a szavainak, hogy a gázgyár szintén adjon nagyobb nyomatékot, mert különben azt mondja Hecht, hogy nem lehet fürdeni.

— Ugy van, kiáltott Hecht, ruhes lesz az egész társadalom. S minden ember betegségeknek lesz a hordozója.

— Nem hordozója, csak hordója, világosította fel a szónokot előzékenyen Lőcs Rezső, mert arról van szó tisztelt közgyűlés, hogy a hordókat meg kell jelezni.

— Már régen így csinálom, jelentette ki Sófálvi, de én csak az ürseket jelzem meg.

— Hátra van még... olvasta a főjegyző...

— Mi van hátra? — kérdezte Berta Titusz.

— Még 457 kemény pontozat, zokogta Angel, de ezt már kevesen hallották, mert a hordó-ügy után olyan üres lett a terem, mint egy közgyűlési beszéd s nem maradt más a gyengén pisllakoló gázlámpák alatt, csak a tanács. Ők még talán most is ott vannak, ha ugyan a 457 pontozatot baleset nélkül le tudták darálni...

Szén.

KÖZGAZDASÁG.

Kontremin bukása.

(Telefon.) Budapest. Az értéktőzsdei magánforgalomban folytatódott a haasse és kontremin harca. A kontremin az egész vonalon sürgős fedezéseket volt kénytelen eszközölni, ennek következtében nagy szilárdulás és az egyre fokozódó véleményvásárlásokra igen lényeges áremelkedés következett be. A magas árfolyamok mellett realizálások is történtek. A zárlat felé néhány lényeges csökkenés is volt észlelhető. Általában véve azonban a háussépart kerekedett felül. A tegnapi záró árfolyamokhoz képest rendkívül árfolyam emelkedések maradtak érvényben.

A nyitó és záróárfolyamok a következők voltak: Magyar Hítel 1178—1202, Osztrák Hítel 825—838, Agrárbank 896—905, Fabank 814—828, Hazai bank 565—579, Kereskedelmi bank 5500, Magyar bank 830—842, Salgótarjáni kőszénbánya 1010—1055, Concordia malom 680—710, Borsod-Miskolci malom 1220—1240, Rimamurányi vasművek 967—985, Rug-

gyanta-gyár 1000—1020, Ganz-Danubius 3960—3920, Fegyvergyár 950—1020, Nasici taningyár 2930—2900, Klotild vegyipar 555—580, Osztrák-magyar államvasut 956—975, Adria tenger hajózás 1900—1850, Atlantika 1450—1470.

— Az Osztrávsorsjáték új igazgatója. A Pénzügyi Központ kebelében működő Osztrávsorsjáték élére a kormány külön igazgatóságot szervezett és ennek élére igazgatói minőségben Vas Aladárt nevezte ki.

TÖRVÉNYSZÉK.

Ügybeosztás a járásbírószáron.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aradi királyi járásbírószáron jövő évi ügybeosztását most állította össze Kovács József ítélőtáblai bír. a járásbírószágot vezetője.

Az új ügybeosztás szerint a központi bírói intézkedéseket Kovács József táblabíró végzi, aki ezen felül — amennyiben a központi intézkedésekkel és a vezetéssel járó teendők mellett még lehetséges lesz — polgári peres ügyeket is el fog látni.

A polgári peres ügyeket egyébként Kovács Mihály, Éles Simon, Uray József és Kövess Mihály dr. járásbírók látják el és pedig a következő megoldás szerint:

Az állat hibájából eredő szavatosságon alapuló perek, az ingatlan birtoka és tulajdon iránti perek Kovács Mihály járásbíró,

a váltóperek, a vasuti és örökösödési perek, a végrehajtás megszüntetése, korlátozása vagy felfüggesztése iránti perek Éles Simon járásbíró,

a sommás visszahelyezési, valamint a bérleti és haszonbérleti viszonyból felmerült perek Uray József járásbíró.

Az ideiglenes nőtartás iránti perek és az ügyvédi munkadíjak és költségek iránti perek Kövess Mihály dr. járásbíró elé tartoznak.

A bűnügyeket Zih József járásbíró látja el.

A szóbeli kereseteket, a büntető feljelentéseket, valamint a szóval előterjesztett más kérelmeket és nyilatkozatokat Kövess Mihály dr. veszi fel minden pénteken délelőtt 9—11 óra között.

Rendes törvényt napul a hétnek pénteki napja van kijelölve, amikor is a felek délelőtt 9—11 óra között ügyük tárgyalása végett Kovács József vezető kir. járásbíró előtt idézés nélkül megjelenhetnek.

A bírósági végrehajtók között az ügyeket a következő módon osztotta meg Kovács vezetőbíró:

Győrffy Arnold bírósági végrehajtó ügyköréhez tartoznak azok az ügyek, amelyekben az első helyen megnevezett végrehajtást szenvedett neve A-tól G-ig terjedő betűkkel kezdődik; helyettese: Torók Dénes bírósági végrehajtó.

Torók Dénes bírósági végrehajtó ügyköréhez tartoznak azok az ügyek, melyekben a végrehajtást szenvedett neve H-tól N-ig terjedő betűkkel kezdődik; helyettese: Najmányi Béla.

Najmányi Béla ügyköréhez tartoznak azok az ügyek, melyekben a végrehajtást szenvedett neve O-tól Z-ig terjedő betűkkel kezdődnek.

Tömegnapul minden hét szerdai napja van megállapítva.

Az új ügybeosztás 1918. évi január elsején lép életbe.

§ Helyszíni szemle a kürtösi korezmában.

Megírtuk, hogy a kürtösi korezma bérője, Mladin Györgyné ellen a háziur pert indított, mert az épület teljesen rossz és hasznavehetetlen állapotban van, melyet teljesen át kell renoválni. A bizottság ez ügyben elrendelte a szakértői helyszíni szemlét, ami ma meg is történt. Uray József járásbíró elnöklelte mellett a bizottság, melynek tagjai: Steiner József és Reiber Emil, szakértő: Probst építkezési vállalkozó ma kiutazott Kürtösre és megtartotta a helyszíni szemlét.

§ Leányt szöktető fogoly. A hegyek közé (kelt, eszöndes és elbagyott Torhova községben élte nyugalmas életét Péter Viktori ottani leányzó és várta mikor jön vissza a frontról szerelmesen vőlegénye. Időközben az egy tornovai birtokra hadifoglyokat rendeltek ki és azok között akadt egy szerb legény, aki szemmet vetett Viktori leányzóra. Eleinte Viktori kitért a fogoly szenvedélyes tekintete elől, de később — mint az a legtöbb esetben bekövetkezik — a leány barátságát kötött a fogollyal, akivel megszökött. A eszöndörök azonban elfogták a szökevényeket és behozták őket az aradi ügyészségre. Fogolyszöktetés büntette miatt indult meg Ellner Viktori ellen az eljárás, de később halgatózást nyert, hogy a fogoly szöktette meg a leányt, akit szabadon bocsátottak, a foglyot pedig munkahelyére szállították.

§ A megrongált ház lakói. Papp Lajosné aradi házasszony felmondta a lakást Popa Lejosné és Mladin Györgyné lakóinak azon a címen, hogy az épület súlyosan meg van rongálva, a falak repedeztek, az ajtók, ablakok rosszak, úgy, hogy az épületet radikálisan renoválni kell, mert így lakhatatlan. A partájok nem akceptálta a felmondást, mire az ügy az aradi járásbírószágot kebelében működő lakbérleti bizottság elé került, mely Uray József bíró elnöklelte mellett ma tárgyalta az ügyet. A lakók azt mondták, hogy négy-nyéve évek laknak a házban, de azt nem találják rossznak. Egyébként se vonulhatnak ki lakásukból, mert más nincs. A bizottság úgy döntött, hogy szakértői helyszíni szemlét fog tartani és kötelezte a házasszonyt, hogy 50—50 korona szakértői díjat előzetesen fizessen le.

Turcsa világ.

(Az olcsó patika.)

A háboru előtt szinte közmondássá vált, ha az ember valamit drágán vásárolt, hogy azt csak a patikában vehette, mert ott semmi sem olcsó. Most a gyógyszereket az élelmiszereket horribilis árá háttérbe szoritotta. Legalább erre vall az alábbi jelenet, amely egyik aradi gyógyszerertárban játszódott le.

Egy iparos külsejű ember állit be egyik főtéri patikába és egy kis üvegebe benzint kér. Megtöltik az üveget. A vevő megkérdi, hogy mit fizet?

— Husz fillér — volt a válasz.

— Igazán nagyon olcsó. Sokkal többet gondoltam — jegyzi meg a vásárló — mire a patikus önzóretesen felelte:

— Vegye tudomásul uram, hogy most a patikában van és nem a hentesnél...

A MOZI.

* Uránia színház műsora. Csütörtök és péntek: Dosztojevskij: Raskolnikov. Szombaton és vasárnap: Hella Moya film IV.: Lavinaomlás.

* A mozi troda hírel. Raskolnikov. (Bűn és bűnhődés.) Dosztojevsky világhírű regénye az Urániában. A nemzetközi filmtermelés szenzációját jelenti ez a filmdráma, amely Dosztojevsky világhírű regényéből a Bűn és bűnhődésből készült. A gyár szinte vakmerő feladatra vállalkozott, amikor Dosztojevsky eze a rendkívüli mélységű, finom analitikai regényét, amely a legbensőbb és legelrontabb lelki mozzanatok, eszöndes benső tragikumok szövevénye, vászonra kívánta vitetni. A grandiózus feladat megoldásához megfelelő eszközökkel fogott hozzá. Maga a Star-filmgyár igazgatója, Rakosi Tibor társult a magyar irodalom egyik íróművészeivel, népszerű regényíróival, Pakots Józseffel, valamint a filmdrámaírás jeles mű-

velőjével, a külföldön is ismert Péter Paullal, hogy együttesen dolgozzák át a regény finom szépségeit, mely analízist izgalmas, hatásos drámai filmképekre.

Lotte Neuman sorozat II. rész az Apollóban. A Pál-utca fiúk szenzációs sikerű előadása után az Apolló-színház direkcója a Lotte Neuman-sorozat II. részét tűzte ki műsorra. A pompás vigjáték címe: Lóri és társa. Egy végtelenül nagy szerelmi regény színpompás keretébe beállított, szellemes ötletektől sziporkázó humoros történet a meséje ennek a jól sikerült film-alkotásnak. Lotte Neumanról már semmi újat nem mondhatunk a közönségnek. Az ő bájos és pajkos egyénisége, ugyszólván féktelen temperamentuma már nem egyszer derítette jókedvre a háboru napjaiban oly ritkán mosolygó publikumot. Feltűnő szépsége és eleganciája kitűnő filmszínésznői kvalitása és színpadra termettsége a legmagasabb művészi igényeket is kielégíti. Ezen a nagyszabású Lotte Neuman-képen kívül még bemutatásra kerül egy kétfelvonásos amerikai film: Teddy legufabb kalandjai. A két elsőrangú kép csütörtökön és pénteken lesz műsoron.

* **Mire megvénülünk I. része csütörtökön az Erzsébet mozgószínházban.** Jókai Mór hatalmasan írónk egyik legkiválóbb regényét dolgozta fel e képben az egyik legnagyobb filmgyár. Azt hisszük, kevés ember volna, aki ne olvasná örömmel és elragadtatással Jókai bármelyik regényét, de különösen a „Mire megvénülünk” című hatalmas alkotását, aki nem olvasta még, az is szívesen nézi meg e filmet, mikor egy ily elsőrangú témáról és az egyik legsikerültebb magyar filmről van szó. Igazán nehéz volna e kép tartalmát tárgyalnunk, mert ily regényt csak szemmel láthatólag filmen lehet igazán élvezni. — Vasárnap Mr. Harrison bandája című banditátörténet kerül bemutatásra.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. évi december 13-án, csütörtökön

A. Bérlet.

A. Bérlet.

Hamlet, dán királyfi.

Tragédia 5 felvonásban.

Kezdete este fél 8 órakor.

A szerkesztésért felel:

STAUBER JÓZSEF.

Abéke küszöbén 1918. január 1-én.

új előfizetést nyitunk az „Aradi Közlöny”-re.

Az eseményekről napról-napra

a legalaposabb és a legfrisebb

tudósításban számol be az Aradi

Közlöny. Közleményeinek ere-

detisége és érdekessége, valamint

háborus híreinek megbízható-

sága révén Magyarország vidéki

lapjai között az első helyen áll

és mint ilyen a legelterjedtebb,

a legtartalmasabb, legkedvel-

tebb és legolvasottabb ujság.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre . . . . . 36 korona

Fél évre . . . . . 18 korona

Negyed évre . . . . . 9 korona

Egy hónapra . . . . . 3 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

Hász Antal a maga és az alulírott rokonok nevében megtört szívvel, mélyszégyen bántattal eltelve jelenti felejtethetetlen jó édes atyjának

Hász Antal

nagybíróknak, a csanád- és székely- gazdasági egyesület elnökeinek, a csanád-osongrádi ág. h. ev. egyházmegye örökbe felügyelőjének

f. évi december hó 11-én d. u. 4 órakor, életének 58. évében, hosszas szenvedés után, a mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászolt elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai f. hó 13-án d. u. 2 órakor fogtak a nagybányai gyászúthoz az ág. h. ev. szertartásai szerint a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni.

Aldás és béke peratra!

Nagybányai, 1917. december 11.

Testvérei: Hász Marianna, Csukay Gyula, Hász Hermin, Kovácsné Istvánné Hász Sár, Madarász Géza, Hász Erzsébet, Nagyvári: özv. Hász Sándorné Nikolett Mária. Unokatestvérei: Kaszab János és családja, özv. Földes Jánosné Kaszab Lujza, özv. Hász Kalmánné Sármezey Jolán és gyermekei, Csapó Lorántné Hász Ilonka és gyermekei, Dr. Hász Sándor és neje Návay Mária és gyermekei, Gaál Káiser Albertné Hász Mária, férje és gyermeke, Hász Erzsébet, özv. Frits Lajosné Csukay Sarolta, Csukay Vilma, Csukay Lujza és férje dr. Lévy Ede. Sógornője és sógorai: özv. Hász Sándorné Weirich Alvin, Nyéki Kintz Gyula, Csukalózi Csukay Gyula, Kovácsné Kovácsné István, Felsőpályai Madarász Géza, Unokatestvérei: Kovács Anasztóné, Csukay Magda és férje, Csukay László, H. Kovácsné István, Kovács Tibor, Kovácsné Sárka, Kovácsné Csilla, Nagy Vilmáné, Madarász Erzsike és férje H. Madarász Géza, Madarász Mária. 15

Varga István első temetkezési intézete Arad, Andrássy-tér 13. Telefon nappal: 37. Éjjeli szolgálata: 738.

29704—1917. KÉ.

HIRDETMÉNY.

A m. kir. miniszteriutn 4075—1917. M. E. számú rendelete folytán közhírré teszem a következőket:

A tisztítót vagy tisztítóanyagot nyersaszbesztnek, ugyszintén mindenféle aszbeszt és aszbeszt-áru hulladéknak az 1917. évi no-

vember hó 17-ik napján meglévő készletet legkésőbb 1917. évi december hó első napjáig a kereskedelemügyi miniszterium ipari műszak ügyosztályánál (Budapest, II., Lánchíd-u. 1—3. szám) ajánlott levélben kell bejelenteni.

A bejelentésben fel kell tüntetni: 1. az aszbeszt eredetét (kanadai, orosz, stb.) 2. az aszbeszt vagy aszbeszthulladék fajtáját és minőségét; 3. az aszbesztkészlet nagyságát eredeti fajta és minőség szerint részletezve kilogrammonként;

4. azt a célt, amelyre a fél az aszbesztkészletből tartja.

A 10 kilogrammnál kisebb aszbesztkészletek, a 2. §. második bekezdésében említett készletek kivételével, nem esnek bejelentés alá.

Aki aszbesztkészletét a jelen rendelet ellenére be nem jelenti, vagy nem a valóságnak megfelelően jelenti be, vagy a hatósági ellenőrzést meghiúsítja, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik,

kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárásal és kétezer koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

A 81848—1917. sz. keresk. min. rendelet szerint a gyárosok és iparosok jogosítva vannak f. é. december 15-ig terjedő időközben saját üzemeikben aszbesztkészleteknek 5 százalékát feldolgozni.

Arad, 1917. november 29.

Greén, főkapitány.

A szépségpolás titka a felhasznált szappanok helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat.

Rozsnyay Serail arc-enőcső. Kis tégely 1.50 kor. Nagy tégely 2.50 k.

Rozsnyay Serail orámje nappali használatra. Egy tégely ára 3 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 7 kor. — 20.

Rozsnyay Serail Arcpora. Lehető finomságú. Orám, lehar, rózsas és testápoló.

nekben Egy darab. Ára 4 korona

Kiváló finom illatszerek. Gyógyvirág, Bolya, ideál, orgona, piros rózsas, Serail Uvaglia 8 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: 1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Fehér, száraz

házi szappan

nagyobb mennyiséget vásárol

Hajós Árpád gyógyszer-tára

Arad, Andrássy-tér 22. sz.

Katonáknak

Szűrvesztő-

fontos tudni, hogy

ruha'etük

kiszállítására legjobb szer a PETRIS folyadék, ára 2 kor. és HADAR hintőpor, ára 2 kor.

Depillor.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlanságot szőrejt, arcnyak vagy karokról, stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. Ára utasítására 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrássy-ut 22. szám.

Butor eladás.

Elsőrangú kivitelű, alig használt ebédlő, férfi szoba, szalon stb. butorok, esetleg csillárokkal és tüggönyökkel együtt, **eladó**k. Megtekinthetők d. e. 11-12, d. u. 3-4. Utbaigazítást ad a házmester

8438

Perényi-u. 5. sz. a.

- Szőrmekabátok,
- Utazóbundák,
- Chauffeurrundák,
- Lábzsákok,
- Szőrmegállérok,
- Hálóköntősek,
- Reggel kabátok.

8424

Neumann M.
ruhatelepén ARAD.

Ooska, használt

ólomcsöveket

és egyéb

ólomtárgyakat

megvételre keresünk

Aradi nyomda részvénytársaság.

2231-917.

Árverési hirdetmény.

Alulírott községi előjáró-ág közhírré teszi, hogy egy, a községnél 7-8 évesnek látszó ló, a nyakán bal oldalról 1744, a szám alatt egy P b tü és 596/B. bé yegü bitangságban talált pej kanca ló f. hó 15-én, d. e. 11 órakor készpénzért elárvereztetni fog.

Kisjenő, 1917. dec. 12. — Az előjáróság:

Isztin Döme,
jegyző.

8432

Mayer Lipót,
bíró.

Sz. 1747.

Pályázati hirdetmény.

Alulírt körjegyző az Alsó fehérmegyében fekvő Metesdi körjegyzőségben levő irtóki állásra ezennel pályázatot hirdet. Javadalmazás: havi egyszázhusz korona készpénz fizetés, mosás és ágyneműn kívül teljes ellátás és némi mellékjövedelem. Feltételek: lehetőleg jegyzői oklevél, a jegyzői iroda önálló vezetése, a magyar és román nyelv teljes bírása írásban és szóban.

Családos részére lakás nincs.
Az állás azonnal elfoglalandó.
Pályázatok vagy levelek alulírtokhoz címzendők.
Metesd, 1917. december 9.

8418

Csizmás János,
körjegyző.

K. u. k. Pferdeverwertungsstelle des Militärkommandes Temesvár, in Nagybessenyőpuszta, I. P.-Köröstarján.

Lóárverési hirdetmény.

December hó 17-én reggel fél 9 órakor Nagyváradon, a lóvásár-tér melletti szokott árverési helyen 42 drb. mező- és erdőgazdasági célra alkalmas katonaló lesz árverés útján eladva.

Az árverésen csak a fősolgabírótság által kiállított lóvásárlásra jogosító igazolvánnyal lehet részt venni. Az elárverezendő lovak 50-500 korona kikiáltási árúak és mivel azok már meg is érkeztek, **az árverés feltétlenül meg fog tartatni.**

8420

Parancsnok.

PILLANAT ALATT

a cipőre fel és lecsatolható, szabályozható k'ebbre és nagyobbra, s így egy pár védővel több pár cipő évenként át megvédhető. 8152

Szabadalmazott talpvédő.
férfi, női és gyermek cipőre párja
7 korona 50 fillér.

Ha cipőjén talpvédőt visel, talpátatni soha sem kell.

Hoffmann Sándor

cégnél Arad, Andrassy-tér 20. szám.
Viszontelárusítóknak árkedvezmény.

10419-1917. ahsz.

HIRDETMÉNY

a III. oszt. keresetadóra vonatkozó kiszámítási javaslatokat tartalmazó lajstromok közzététele és az adókiivetés körüli eljárás tárgyalásában.

Az adókiivető bizottság elé terjesztendő adókiszámítási javaslatokat kitüntető lajstrom 1917. december hó 12-ől 8 napra a városi adóhivatalban kitértvén, azokat mindenki megtekintheti s az őt vagy másokat illető adójavaslatokra nézve észrevételeit megteheti. Ezek az észrevételek a fenti határidő alatt írásban a kir. pénzügyigazgatóságnál, utóbb az adókiivető bizottságnál — melynek tárgyalásairól az adózók külön hirdetmény útján tudósítatnak — terjeszthetők elő.

A felelkezés a kivetett adónak behajtását nem gátolja.

Az adóköteles fél a felszólamlási bizottságnak határozata ellen akár élő szóval, akár írásban panaszt emelhet.

A panaszt a felszólamlási bizottság határozatának kézbesítésétől számított 15 nap alatt kell a kir. pénzügyigazgatóságnál benyújtani (bejelenteni) s felette a magyar királyi közigazgatási bíróság határoz.

A panasznak hiasztó hatálya nincs.

Kelt Arad, 1917. december 11.

A m. kir. pénzügyigazgatóság.

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja és eltünteti mindenféle arctisztálanságot. **Ara egy tégelynek 2- K.**

Ibolya Doré szappan 4 kor., Ibolya Doré tej 2 K - fill. Ibolya Doré hölgypor 2 K - fill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ara 1 korona.

Kellemes ízű limonádét

mindenki otthon készíthet 1 adag **CITRAS**-sal. Ara 20 BHér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Magyar gyógyborok

Kitünő minőségű hegyaljai fehér-
édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, láb-badosók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 4 korona — fillér.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosító szer, finom fűszeres ízű, szon-
gító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegek részére és ott, ahol a condurongó kéreg járva van. Egy palack ára: 4 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulaj-
donságait és kiválóan alkalmas a most
nehézsen beszerezhető Acido! pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 4 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetéseket szombat estig kell beérkezniük.
Minden apróhirdetés ára 20 fillér. Vas-
tagabb betűkkel 40 fillér.
A vas- és vasárnap betűkkel szombat estig kell beérkezniük.
A legkisebb hirdetés ára 10 sorig 2 koronára.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.
Hirdetéseket délután 1/2 óráig vehetnek fel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

"Gyurika".
Néhéscsak vagyok karácsonyig. Orvosi szeretnék magával beszélni. Értesítést várom. Vi-zentlákra 1 Hon. 8417

Köszönet.
Tisztelettel, barátságos kötet magának hálgygyel, kit támogatna. Leveleket "Özveggy 43." jellegre a lapban jelézve kérek. 8434

Tisztelettel.
A jelzett időben nem jelenhettem meg. Címzet és választ kérek. "Hadi Özveggy" jellegre a kiadóba. 8432

Ismerkedés.
Könyvben, 35 hős óta fronton lévő műszaki csapatból állítok, hátsó ág és járó levelezésbe becsatlakozna fűző, hajadon, avagy fiatal hadi özveggyel. Csakis fényképpel ellátott levelekre reflektálok, titoktartás biztosítása mellett. Nyugvól álmok jellegre a kiadó továbbá. 8425

Alkalmazást keres.

Meglelés.
Kaucióval rendelkező hadiözveggy, kassza-hoz vagy kassza hásonló bizalmi állást keres. Leveleket "Hadi Özveggy" jellegre a kiadóba kérek. 8423

Hős.
divat- és rövidaru kereskedő segéd, szon-
nál állást keres. Cím Molnár Sándor,
Kisjénő. 8422

Egy.
17 éves árva leány, műszerkereskedésbe tanulóként állásért. Teljes ellátással 2
évre lejárna. Eseteg vidékre. Állan-
latokat "Ügyes" jellegre a kiadóh-
vatalba. 8436

Alkalmazást nyer.

Tisztelettel.
Két a kétfős könyvtárban, valamint gép
és gyorshírásban kellő jártasággal 10
július 1-ére felvétetik. Ajánlatok A. B. C.
jellegre a kiadóhivatalába kü-
lendők. 8393

Nyomdász-tanulónak.
felvétetik két fű, kik a 14. évet betöltöt-
tek és legalább 6 osztályt végeztek. Bő-
vebbet a kiadóhivatalban.

Lakást keres.

100 koronát fizetek.
annak, aki nekem egy kétszobás lakást
szerez január 1-ére vagy 15-re. Cím a
kiadóban. 8440

Vétel és eladás.

140.-
Nápolyi szelget kapható Bied Aradi Piskóta-
gyár. Telefon 812. 8421

Eladó.
egy új vasgép madraccaal. Schillerházi,
Ferdinánd-utca 7., ajtó 14. 8431

Eladó.
egy 16-os modern Lancaster és egy
Mentcher luxus vadászkarabély. Mind-
kettő kiváló pontos lövésű. Cím a kiadó-
ban. 8429

Né:
nutria bundabélés eladó. Cím a kiadó-
ban. 8428

Állomány.
pergete t. kilónként 24 koronáért elad.
Szivességből Kristófy sütőde. 8430

Podás.
Schunda-timbalom eladó Mikes Kolumen-
utca 20. sz. 8441

Szoprókötő gépeket.
megvennék, ugyancsak szoprókötéshez érto
egyénket azonnal alkalmazok. Ajánlatot-
kat kérek Goldis Károl Nadab. 8487

Fa és szén.
vastályha eladó. Wesselenyi-utca 4-ik
szám. 8435

Bütorok adásvétele.
Ebedi, háló- és nappali szobaberendezés.
Pa- és vasbutorok kaphatók Garai Ká-
roly bütorüzletében Arad, Asztalos Sár-
dor-u. 8. sz. 2791

Baromlivess.
elleni szer "Tikin" kapható egyedül Wajdits
gyógyszertárban, Ferenc-ter. Kis úveg 1-80
kor., nagy úveg 2-50 kor. 2887

Hagyományok.
makról írás, valamint petrezselyem
és egyéb magvakat, ugyszintén édes no-
mes termékegyűjtemény, melyek csira-
képesekéért, felállításért, felelőssé-
get vállalunk, legelőször napi áron 2-10
litunk. Termék maximumális áron adunk
el. aratforgalmi Részvénytársaság,
Munk. 6012

Mese-könyvek.
képek-könyvek, mesék-könyvek, emlékkönyvek,
naplók, díszítéskönyvek és egyéb karác-
sonyi ajándékok irásai vázlatok Deak
Béla könyvkereskedésében, Ferenc-ter. Te-
lefon 902. 7411

Kongora.
kereskedő rővid, keveset használt, eladó,
Kapa-utca 2/a. 8390

Ismerkedés.
100 kocsi-akománnyal keresek megvé-
tele. Ajánlatot kér Matejic M. faves-
kedő. Vrscecz. 8088

Élede.
fűrészgépek, benzinszivattyúk, lakatoszer-
számok, strájkocsi Fácán-utca 6. 8386

Fűző.
szörme boa. ritka szép darab, eladó Meg-
tekinthető Braun szabó üzletében, Dórk
Ferenc utca. 8387

Használt ólom.
megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadó-
hivatalban. 7892

Üzletek.

Értékes Élede,
40 év óta fennálló, iratok és Italméret
100gal, belsőszert miatt szonál eladó.
Felvilágosítást ad Adler Hugó Irodá,
Weiss János-utca 1. sz. 8427

Ingatlan.

Egy.
adományoz. Modern art ház, villanyvilá-
gításal, gyümölcsös kerttel, eladó. Ér-
tekezhetel lehel Kóvár-utca 10. sz. 8426

Értékes utca.
17 és Szabad-ter 4 számú házak el-
adók. 8131

Ellátás.

Korcsok.
teljes ellátás 6 éves gyermeknek ré-
szére. Cím Reinhold Ignác, Pöhm vas-
kereskedésnél. 8439

Különbéle.

Apróhirdetések.
az "Aradi Közlöny" részére felvételnek
a Messenger-boy roddában, Deak Ferenc- u.,
Barna Béla hirdetésal és hirdaprodájában
Zrínyi-u. és a Kossuth-utcai papírüzlet-
ben.

KÖZPONTI TEXTILIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

bankotál uradalmának tulajdonát
képező:

1. Magyarad községben fekvő
ház (volt Werner-féle vendéglő)
hozzá tartozó beltelekkel és ter-
mő szőlővel együtt vasárnap, fo-
lyó hó 16-án délelőtt 9 órakor és
2. Erdőkerek községben fekvő
2 kat. hold nagyságu üres ház-
telek vasárnap, folyó hó 16-án
délután 3 órakor a helyszíneken
szabad kézből nyilvános árverés
útján 8406

ELADÁSRA KERÜLNEK.

Karácsonyra!

Pentelei, Heyer, Zatzka, Nagy
V., Kéndi-Kovács, Katznó,
Tölgyesi, Romek, Reinhart
stb. stb. újabb festményel, szon-
kival egy nagy, csodaszép Böhm Pál
festmény is érkezett

Karácsonyi tárlatomra.

Csalogó u. igaz eredeti karácsonyfá-
szek. Iróasztal készletek, magyar és né-
met lírasál iratok, képes és mese-köny-
vek, díszítéskönyvek, díszítéskönyvek, ima-
könyvek. Továbbá sok mindenféle arabb
karácsonyi ajándéktárgyak u. m. zsebké-
sek, pecsernyomók, albumok, emlékköny-
vek és naptárak. Vidékli megrendésüket
pontosan intézek el. Teljes tisztelettel:

Kerpel Izsó,
Telefon 355. 6276

Központi arany-beváltó és ékszerész

(törvényileg bejegyzett cég)
Arad, József főherceg-út 12.

Bevált aranyat

a legnagyobb napi áron. Alkalmi ék-
szerek olcsón beszerezhetők.
Karácsonyi és újévi
ajándékok bevásárlási forrása.

Központi arany-beváltó és ékszerész

(törvényileg bejegyzett cég) 7856
ARAD, József főherceg-út 12.
sz. Lutheránus templom mellett.

Használt ólom
megvételre kerestetik.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Viszketegséget,
szörme, ruh leggyorsabban
szüntesztja a Dr. Fleisch-féle
eredeti
"BARNA ZSIR"
Nincs szaga, nem piacki. Min-
dig eredeti pécsátoe Dr. Fleisch-
féle kérjünk. Próbá tégely 1.00 k.,
nagy tégely 3.- k. Csak a tévely
3.- k. Kapható Aradon, Hajós Ar-
pad gyógyszerárban, Andrássy-
ter. 2. 7151

Meghívó.
Az Elek és vidéke takaréks- és
segély-egyesület mint szervezet
folyó évi december hó 26-án d. u. 2 óra-
kor a központi iskolában

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. tagjait tisztelettel meghívja
ifj. Mahler György,
elnök.

Tárgysorozat:

1. 8 jegyzőkönyvhitelítő választása.
2. Határozathozatal az Aradi pogári takarékpénztárral
való egyesülés tárgyában.
3. 10 tagú felezámoló, illetve végleszámoló bizottság meg-
választása.
4. A szervezetet tartalékalapjának hováfordítása iránti
határozathozatal.
5. Meghatalmazás az igazgatóság részére, hogy az egye-
sülés körül szükségeltető intézkedéseket és a cégbiróság ré-
széről megnyilatkozó esetleges potlásokat és intézkedéseket sa-
ját hatáskörében megtehesse.
Fenti tárgysorozattal f. évi november 11-re volt rendki-
vüli közgyűlés egybehiva, mely részvételi nség következtében
nem volt határozatképes. Énnélfogva ezen rendkívüli közgyű-
lés, tekintet nélkül a. megjelentekre, határozni fog.

* Jogyzet. A szavazati jogát csak az gyakorolhatja, aki törzsbeli
könyvecskáját f. évi december hó 23-ig d. e. 10 óráig pénztárunknál
leteszi 8419